Ára: 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 240. sz. 1943. október 23 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

ÚJ INTÉZKEDÉSEKET JELENTETT BE A PÉNZÜGYMINISZTER

FELTŰNŐ HÍREK MOSZKVÁBÓL

A második arcvonal felállítását és a határrendezésre vonatkozó orosz igények figyelembevételét követeli a szovjet sajtó ~ Az összes problémákat el akarják most intézni — Az amerikai küldöttség Európa jövőjét akarja megvitatni ~ Sztalin fogadta Edent ~ A kisállamok alku tárgyaivá váltak — írja egy svéd lap ~ A szovjet további arcvonal-szakaszokon is támad

A moszkvai értekezletről szóló lapjelentések uralják változatlanul a napi hiranyagot. Már negyedik napja tart a konferencia. Hogy miről van szó, ismét csak találgatásokra, kiszivárgott hírekre és következtetésekre lehet utalni. Illetve még egyre, a szovjet sajtó közleményeire, mely most már nem hallgat, sőt ellenkezőleg kívülről hangsúlyozza a szovjet vezetők követeléseit.

Az orosz sajtó újból követeli a második arcvonal felállítását. Egyúttal annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a szövetségesek vegyék teljes mértékben figyelembe a Szovjet-Uniónak a háború utáni határrendezésre vonatkozó igényeit.

A szovjet sajtónak ez a megnyilatkozása, mely csak sugalmazásra és a vezetők utasítására történtek, sok mindent megmagyaráz.

ÉRDEKES NÉMET MEGNYILATKOZÁS

is hozzátartozik a napi krónikához. Berlinben — mint illetékes helyen közlik — ismét groteszknek jelentik azt a már szovjet részről is hangoztatott állítást, hogy Németország a szövetségesek között viszálykodást akar támasztani. Mindenekelőtt hivatkoznak Gromiko washingtoni szovjet nagykövet egyik rádiónyilatkozatára, amelyben erősen síkraszáll amellett, hogy a Szovjet-Unió és az angol-amerikaiak a háború alatt és a háború után is minden téren együttműködnek. Berlinben hangoztatják, hogy német részről mindenkor rámutattak a három szövetséges elvi egyetértésére.

A fenti megnyilatkozás arra vonatkozik, hogy újabban az angolszász sajtó és rádió előszeretettel hangoztatta, hogy német részről akarnak viszálykodást kelteni a szövetségesek között. Ebbe a kategóriába utalták a német-szovjet különbékére vonatkozó híresztelléseket. Ime, most Berlinben szükségesnek látják ezeknek a híresztelléseknek megcáfolását.

MOSZKVÁBAN LETÁRGYALTÁK AZ ELSŐ PONTOT

Ami már most a moszkvai értekezlet „menetrendjét" illeti, arról moszkvai jelentés azt mondja, hogy az értekezlet harmadik plenáris ülése ismét négy óra hosszat tartott és a katonai tanácsadók ezúttal is résztvettek a megbeszélésen. Beavatott körök értesülése szerint a napirend első pontját — tisztára katonai természetű problémát — már elintézték és így a pénteki ülésen új kérdés került megvitatásra.

Eden és Cordell Hull a közös ülésektől eltekintve még nem találkoztak. Mindketten nyilvánvalóan el akarják kerülni még a látszatát is annak, hogy közös „angol-amerikai arcvonalat" szándékoznak teremteni. Ezzel szemben Hull és Eden minden délelőtt külön-külön megbeszéléseket tartanak kísérőikkel.

Ilymódon bizonyos órarend alakult ki. A délelőtti órákat belső megbeszéléseknek szentelik, míg délutánonkint az értekezlet teljes üléseket tart.

Ilyen közlésektől eltekintve, amelyek inkább az értekezlet keretére vonatkoznak, a legközelebbi napokban, sőt talán hetekben a világ csak kevés ujságot tudhat meg az értekezletről, tekintettel arra, hogy továbbra is szigorúan titkolják a megbeszélések tárgyát.

Az értekezlet tartamáról egyelőre semmi biztosat nem tudni. Cordell Hull és Eden azonban állítólag kijelentette, hogy ez összes problémákat aaposan meg akarják beszélni és ezért elkészültek arra, hogy a tárgyalást addig folytassák, amíg szükséges.

SZTALIN

csütörtökön fogadta Eden angol külügyminisztert Molotov külügyi népbiztos és az angol nagykövet jelenlétében.

Érdekes, hogy az amerikai külügyminiszter nem volt Sztalinnál. Még érdekesebb lesz, ha erre egyáltalán nem is fog sor kerülni. Majd elválik.

Egy ujságíró kérdést intézett Eden külügyminiszterhez az értekezlet lefolyásáról. Eden mosolyogva a következőképpen válaszolt: „Azt hiszem, minden okunk megvan arra, hogy megelégedettek legyünk".

AZ AMERIKAI KÜLDÖTTSÉG TERVE

kétségtelenül az, hogy Moszkvában az Európa jövőjére vonatkozó kérdéseket minden tartózkodás nélkül megvitassák — jelenti a svájci sajtó Washingtonból. Ez kifúnik Mc. Dermottnak, a külügyminiszterium egyik magasabbrangú tisztviselőjének abból a megjegyzéséből, amelyet néhány moszkvai levelezőjének tett. Mc. Dermott rámutatott arra, hogy a „Pravda" aligha hivatott Oroszország nevében beszélni. Az amerikai küldöttség nem azért jött Moszkvába, hogy a „Pravdá"-val beszélhessen, hanem azért, hogy Hull külügyminiszter megegyezésre jusson Molotovval.

(A „Pravda" a szovjet kormány félhivatalos ujságja.)

A FINN KÉRDÉS

egyik kényes pontja lehet a moszkvai értekezletnek. Ezzel kapcsolatban is folyik a „sajtóbeli előkészítés". A „Herald Tribune" azt a feltűnést keltő követelést hozza nyilvánosságra, hogy Finnország a háború után tatozzék a Szovjet-Unióhoz. Az amerikai lap emlékeztet arra, hogy az első világháború után Oroszország elvesztette a balti államokat, Finnországot és Lenfgelországot, ezért nem kell csodálkozni azon, ha a háború győzelmes befejezése után elismerik a Szovjet-Unió minden biztonsági követelését. A Szovjet-Unió ebben a háborúban a legjelentősebb szerepek egyikét játszotta és ezért kárpótolni kell minden áldozatért. Mindebből a „Folkets" című svéd lap arra következtet, hogy Anglia és az Egyesült Államok a kisebb államok iránt már csak annyiban érdeklődnek, hogy ezek alku tárgyainak alkalmasak. A moszkvai értekezleten Moszkva az uralkodó — véli a svéd lap.

A KELETI FRONTON

a szovjet kiterjesztette támadásait további arcvonalszakaszokra. A súlypont változatlanul a Kremencsugtól délkeletre fekvő betörési helyen van. Ezen az sem változtatott, hogy a tegnapi nap folyamán a szovjet itt még mindig csak állásainak kiszélesítésével kísérletezett. Mert mint tájékozott német katonai helyen megjegyezték, az oroszok erős tartalékokat vonultatnak fel, tehát előreláthatólag hamarosan ismét igen súlyos harcokra kerül sor. Az Azovi-tenger és Zaporozsje között megindult nagyszabású szovjet támadást annak ellenére, hogy egyes helyeken a harcok még folyamatban vannak, lényegében elháritottnak lehet tekinteni. Ugyanez áll a Dnyeper-hajlatban Kievtől délkeletre megkísérelt szovjet támadásra is. Csernigovtól északnyugatra a német védelemnek hasonlóképpen sikerült az ellenséget feltartóztatni. Ezenkívül a szovjet Szmolenszktől nyugatra is felvette a támadások fonalát, eredményt azonban nem tudott elérni. Német részről érdekesnek mondják, hogy a Velikije Luki térségében, illetve Nevelnél úgyszólván teljesen szünetel a harci tevékenység. Az oroszok annakidején ezen a területen áttörést jelentettek be és az egész német front felgöngyölítésével fenyegetőztek.

A DÉLOLASZORSZÁGI HARCTÉREN

nem történt említésreméltó esemény.

DALMÁCIAI PARTRASZÁLLÁSI TERV

Mint londoni jelentés elmondja, az angol közvéleményben némi csalódást keltett az olaszországi harcok alakulása. Az olaszországi szövetséges főparancsnokságnak nyiltan szemére vetik, hogy taktikai mozdulatait a németektől engedi irányitani. Londonban elsősorban azt követelik, hogy a szövetségesek tengeri erői ismét lépjenek működésbe. Némi reményseget keltettek az angol fővárosban a nagyobb kétlaki hadműveletek újjáéledése tekintetében azok a francia forrásból származó hírek, amelyek szerint nagy szövetséges szállító flotta indult ki Gibraltárból a Földközi-tenger felé a „King Georg V." csatahajó és több repülőgépanyahajó kíséretében. Azt hiszik, hogy a szövetségesek egyik célja esetleg a dalmát partokon való partraszállás.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A szovjet a keleti arcvonalon kiterjesztette támadásait további arcvonalszakaszokra.

Az ellenség az Azovi-tenger és Zaporozsje között eves tűz-előkészités után ismét támadásra indult, azonban súlyos veszteségekkel általában visszavertük, a harsok még folynak. A Kremencsugtól délkeletre levő harci térségben a szovjet csütörtökön is megkísérelt egy betörését a vonalak felé kiszélesíteni. A még folyamatban levő súlyos harcokban egy áttört ellenséges páncélos csoportot felmorzsoltunk. A Dnyeper-hajlatban Kievtől délkeletre szintén eredménytelenül folytak az ellenség támadásai, bár nagy erősítéseket vetettek hareba. Mindössze egy helyen sikerült helyi betörést elérni, ezt azonban elreteszeltük. Kievtől északra az egyik támadó vállalkozásunk nyomán elértünk egy fontos folyami szakaszt és megtisztitottuk az ellenségtől. Csernigovtól északnyugatra csapatainak az egyre megismételt szovjet áttörési kísérleteket elkeseredett harcban felfogták. Szmolenszktől nyugatra szintén fokozódott a harci tevékenység. A gépkocsiúttól kétoldalt erős tüzérségi és csatarepülőgép-támogatással szük arcvonalon támadó ellenséget visszavertük.

A szovjet a Krim-félsziget keleti partján gyenge erőkkel partraszállási kísérletet tett, ez azonban meghiúsult. A keleti arcvonal többi részéről jelentik, hogy az ellenség eredménytelen kísérleteket tett, hogy átkeljen a Volchovon és a Néván. Velikije Lukitól délnyugatra egyik támadó vállalkozásunk eredménnyel járt.

Német harci és közelharci repülőezredek román csatarepülőkkel együtt ismételten beavatkoztak az elhárító harcokba és különösen súlyos támadást intéztek az ellenséges készenléti állások és csapatmozdulatok ellen. Kremencsutgól délkeletre levő betörési térségben október 20-án és 21-én légi harcokban és a légvédelmi tüzérséggel 6 gépünk elvesztése mellett 190 szovjet gépet semmisitettünk meg. Leng hadnagy, az egyik vadászezred századparancsnoka csütörtökön 12 légi győzelmet aratott.

A délolaszországi arcvonalon csak a nyugati szakaszon volt helyi harci tevékenység. Az Algírtól nyugatra levő tengerrészen német harci és torpedórepülőgépek megtámadtak egy nagyobb ellenséges hajókíséretet több szállítóhajót és egy járművet eltaláltunk. Számitani lehet arra, hogy a hajók egy része mtgsemmisült. Öt repülőgépünk nem tért vissza a vállalkozásból.

Egyes angol zavaró repülő-

FONTOS TUDNIVALÓK

Hirdetmény a mindszenti koszorú- és virágárusitásról. (7.)

— **Heves borviszketésnél és csalánkiütésnél** a gyomor- és béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes **„FERENC JÓZSEF"** keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó. Kérdezze meg orvosát!

gépek az elmult éjjel tervszerűtlenül néhány bombát dobtak le a birodalom északnyugati részén.

Gyors német harci repülőgépek az október 22-ére virradó éjszakán Londonig törtek előre és a parancsban kijelölt főterületeken bombatalálatokat értek el. A légvédelmi erők hivatalos jelentései alapján az ellenség október 20-án nappali és éjszakai támadásai során a birodalom területe felett nem 18, hanem 28 gépet vesztett. (MTI)

Roosevelt tárgyalásai katonai vezetőkkel

Lisszabon, okt. 22. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök csütörtökön hosszú megbeszéléseket folytatott Marshall tábornok vezérkari főnökkel és Leahy tengernaggyal, személyi vezérkari főnökével. (MTI)

Romániában három újabb korosztályt hívtak be

Bukarest, október 22. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Csütörtökön hivatalosan közölték három újabb korosztály katonai szolgálatra való behívását. A rendelet értelmében november 1-én az 1923., 1924. és 1925. évi korosztályok katonaköteles tagjai jelentkezni tartoznak.

A kremencsugi csata

Berlin, okt. 22. A Német TI katonai tudósítója szerint a kremencsugi csata most közbeeső szakában van. A tudósító szerint *a legnagyobb őszi csata*, amely 8 nappal ezelőtt kezdődött a *Kremencsug és Dnyepropetrovszk közötti 150 km. hosszú vonalon, szerda óta a közbeeső szakasz állapotában van.* A németek most átcsoportosítják hadosztályaikat. Beavatkozási *tartalékaik* nyilván éppen azok ellen a pontok ellen tolják magukat előre, amelyekből a szovjet számára nemcsak a területnyereséget tudják a legkönnyebben és leggyorsabban vitássá tenni, hanem a bolsevisták ellen új erőket vihetnek a betöréshelyre. Már nem próbálkoznak azzal, mint a csata kezdetén, hogy a betörést a tér mélységében kiterjesszék, hanem főerőiket most csak az oldalakon vetik be. Igy tehát valószínűleg még igen érdekes fejlemények várhatók. (MTI)

Az olasz harctérről

Berlin, okt. 22. Az Interinf jelenti a délolaszországi helyzetről: Az Appeninekben és a nyugati parti lapályon az angolok és az amerikaiak csütörtökön újabb erőkkel fokozták támadó és felderítő tevékenységüket. Bár a harcok mindenütt csak helyi jelentőségűek voltak, mégis figyelemre méltó a harci erők felhasználása, amelyet az inváziós csapatok maguk helyi vállalkozásokra is rászánnak. Ugylátszik sem a britek, sem az amerikaiak nem kívánnak többé semmi eredményt az Appeninekben eddig alkalmazott gyalogsági harcászatuktól, miután előretöréseiket a német biztosító vonalaknál napról-napra szétzúzták. Bármilyen kedvezőtlen volt is a hegyi terep, ezuttal először mégis csak kiküldtek kísérő páncélos csoportokat, hogy a gyalogság munkáját megkönnyítsék és a gyalogságot megóvják a szokásos nagy vérveszteségektől. Ezzel a jövőben jelentékenyen fokozódik a brit és amerikai ütegek lőszer felhasználása. Hogy a német csapatok mégis teljes biztonsággal viszszaverték az angol-amerikaiak minden támadását, az nem csupán arra vezethető vissza, hogy a terep a védőknek kedvezőbb kilövést biztosít, hanem sokkal inkább a német csapatok harci szelleme ismerhető fel ebben, amely minden számbeli fölénnyel szemben régebbi tapasztalatokon nyugszik és feltétlenül biztosítja valamennyi elhárító fegyver együttműködését. (MTI)

Az utolsó királylátogatás Debrecenben — 25 évvel ezelőtt

A debreceni egyetem felavatásának negyedszázados évfordulója

Huszonöt évvel ezelőtt, 1918. **október 23-án** nagy napra virradt Debrecen városa. Ekkor történt meg a debreceni egyetem ünnepélyes felavatása a királyi pár jelenlétében. A tragikus sorsú IV. Károlynak a debreceni látogatása volt utolsó magyarországi útja. Egy hét mulva már kitört a forradalom. **De akkor még, tehát néhány nappal az októberi forradalom előtt még nyoma sem volt Debrecenben a forradalmi hangulatnak. A királyi párt ünnepélyességgel és lelkesedéssel fogadták.** Budapesten abban az időben már erőt vett a nyugtalanság, de Debrecen az ősi magyar város még nyúgodt volt. Jellemző történelmi adat, mely arra is fényt vet, hogy a folytonos koncentráció révén az ország fővárosának szerepe mindig döntő volt, az történt az országban, ami Budapesten történt.

*

Károly király még hónapokkal előbb fejezte ki kívánságát, hogy részt akar venni a debreceni egyetem felavatásán. **El akart látogatni a legmagyarabb vidékre és ettől az elhatározásától nem is tért el,** bár 1918. október végén már mindenfelől viharfelhők gyülekeztek a kettős Monarchia egén és az országban spanyol-járvány dühöngött.

Szóval nem halasztották el a debreceni ünnepségeket, arra nagyban készültek Debrecenben is a hatóságok, a testületek. A király azt az üzenetet küldte, hogy a háborús viszonyokra való tekintettel minden pompát és külsőséget kerüljenek. De természetesen Debrecen ki akart tenni magáért, mégis fényes külsőségek között zajlott le a királyi pár fogadtatása. **Őszi virágdíszbe borult a város, a pályaudvar előtt virágos kertet rögtönöztek, közepén díszsátorral.**

Ragyogó őszi nap virradt Debrecenre, úgyhogy valóban szép és impozáns volt a királylátogatás. Budapest székesfőváros rengeteg díszítő szereket adott kölcsön, árbócokat, zászlókat, drapériákat, címereket. **A szomszédos vármegyékből nagy küldöttségek érkeztek, Hajdúmegyéből, Szoboszlóról és Böszörményből lovasbandériumok.**

Délelőtt 10 órakor robogott be az udvari vonat a fellobogózott debreceni pályaudvarra. **A király honvédezredesi tábori egyenruhában érkezett,** Zita királynő egyszerű prémes kabátban. **A 75. cseh gyalogezred állomásozott** akkor Debrecenbe és ennek az ezrednek zenekara vonult ki az állomásra. **Előzetes megbeszélés szerint a zenekarnak a magyar Himnuszt kellett volna játszania, de az ittlevő temesvári hadtestparancsnok egyenes utasítására a zenekar mégis a „Gotterhaltet" játszotta.** Ez szerencsétlen kezdet volt, mert nyomban híre ment és még aznap a képviselőházban nagy vihart váltott ki. Maga az ünneplő debreceni közönség alig vett tudomást a kellemetlen intermezzóról. A perronra csak a hivatalos személyek mehettek ki, a zenekar távolabb a vasúti raktár oldalán volt felállítva, úgy hogy a zene hangja nem szűrődhetett ki az állomás előtti térre, ahol ezrek és ezrek szorongtak és éljenezték a királyi párt.

A királyi pár a megérkezés után az állomás előtti díszsátorba ment, melyet a debreceni és megyei bandériumok vettek körül. Az egykori krónikás leírja, hogy amint a királyi pár helyet foglalt a díszsátorban, a **dalegyletek és a téren álló sokezernyi tömeg ajkán felcsendült az „Isten áldd meg a magyart" fenséges dallama. Messziről belekondultak a harangok is a fenséges énekbe. Megindító pillanat volt. A királyné sem fojthatja el meghatottságát. Szemeiből könnyek törtek elő.**

Márk Endre akkori polgármester és utána **Rásó** István, akkor a megye főjegyzője üdvözölték a királyi párt. A király együttesen, messze hallható hangon válaszolt az üdvözlésre. Köszöni az alkalmat, hogy mint koronás király beszélhet a magyar néphez. **Magyarország** — úgymond — új fejlődés előtt áll, **mindnyájan azon leszünk, hogy országunk és szeretett magyar nemzetünk a közeljövőben boldogságának biztos alapjait vethesse meg."** Igy beszélt a tragikus sorsú király, aki tele volt jószándékkal, de a közelgő vihar elsodorta mindezt a jóakaratot.

De akkor még kigondolt volna arra, hogy mi következik be egy hét mulva. A fogadtatási ünnepély lelkes hangulatban folyt tovább. Bemutatták a királynak a megyei és városi tisztikar vezető tagjait. **Szépséges leányküldöttség élén Baltazár püspök leánya, Erzsike gyönyörű krizantenum csokrot adott át a királynénak, ki megsímogatta a leányka arcát és homlokon csókolta.**

A Szózat felhangzása után a **város ötösfogatára** szállt a királyi pár. **Marcona képű kocsis, Szilágyi László** fogta szorosan az öt ficánkoló ló gyeplőjét. Festői színpompás menet alakult ki. Elől két bandérium, a megyei és városi. **A debreceni bandéristák közül többen azt a díszöltözetet viselték, melyet a Rákóczi Ferenc fejedelem és bújdosó társainak kassai temetésére ment városi bandérium viselt.** A bandérium hadnagya Medgyasszay Miklós árvaszéki ülnök, tagjai: Berczely Endre, Bészler Lajos, dr. Gass Gyula, Hámorszky Arthur, Horváth András, Kiss Bálint, dr. Kiss Sándor, dr Kölcsey Sándor, F. Nagy Sándor, Steinfeld István, Szekér Ernő, Szilágyi Zoltán, Szilcz Ferenc voltak. A király hintója mellett testőrként bandéristák lovagoltak.

A királyi pár részére a **városházán rendeztek be szállást.** A polgármesteri hivatalt és a polgármesteri szobákat alakították át erre a célra azokkal a bútorokkal, amelyek előbbi királylátogatásból még meg is voltak.

A király és a királynő az ablakból megszemlélték a bandériumok tisztelgő felvonulását, rövid pihenő után a király küldöttségeket fogadott, Zita királynő az összes debreceni nőegyletek kiküldötteinek hódolatát fogadta. **Weszprémy Lonci úrleány a debreceni hölgyek nevében városi hajdút ábrázoló nagy babát ajánlott fel ajándékul a kis Ottó számára.**

Akiküldöttség fogadása után a királyi pár a Szent Anna-utca róm. kat. templomba hajtatott, hol rövid imát mondtak. Az egybegyült hívők a Himnuszt énekelték.

Délben a Kaszinó termeiben **udvari ebéd volt.** A királyi pár asztalánál huszonöten, a marsall asztalánál ötvenen ültek. Az ebéd alatt **Magyari Imre zenekara játszott mindvégig magyar nótákat.** A királyi pár derült kedvet mutatott, hű magyarjai között jól érezte magát.

Délután két órakor megkondult a **Nagytemplom Rákóczi harangja.** A királyi pár megindult a Nagytemplom felé, melynek falai történelmet árasztanak. A nemzet és a Habsburgház nagy konfliktusa idején itt mondták ki trónvesztettnek a Habsburg-házat. Most, hogy a király és a királynő belépnek ebbe a templomba, a pillanat rendkivülisége mindenkit megkap. Egyes szemtanuk arról tudnak, hogy a király a belépéskor **kissé megbotlott. „Rossz ómen"** suttogták a környezetben. De lehet, hogy csak legenda ez a kis intermezzó, bár többen említik.

A királyi pár az orgona búgása mellett az **Úrasztaláig** ment, ott állt meg. Baltzár Dezső püspök **érces** hangja áldást mond a királyi párra: **„e templom csarnokában, hová e nagyságos alkalommal a viszonos engesztelődés fátyola száll..."**

Igy szólt püspök, vajjon ki sejthette, hogy **titokzatos erők hamarosan szét tépik ezt a fátylat.**

A királyi pár nagytemplomi fogadását dr Uray Sándor — aki akkor tábori lelkész volt, — rendezte.

Akirályi pár a Nagytemplomból a nagyerdőre, a már elkészült egyetemi klinikák felavatására hajtatott. Az egész útvonalon éljenző tömegek sorfala között vezetett útja. Akkor még nem volt meg a központi épület, mégcsak az egyetemi klinikák huszonnyolc épülete volt tető alatt. **A felvételi épületben folyt le az avatási ünnepély.** Díszes baldachin várta a királyi párt, a terem pálmadíszben. **Gróf Zichy János** kultuszminiszter, majd **gróf Dégenfeld** József főgondnok mondtak beszédet, a király válaszában azt a reményét fejezte ki, hogy az egyetemi építkezések mihamarabb teljesen befejeződnek és hangoztatta, hogy **a Kollégium évszázados ragyogó hagyományain épült fel a magyar kultúra ez új vára.**

Az épület udvarán felállított katonazenekar ekkor rázendített a magyar *Himnuszra. A közönség lelkesülten énekelte a magyar imádságot. A király felemelkedve helyéről, feszes vigyázzállásban hallgatta végig a nemzeti imádságot.*

A rektor szavai után következett az ünnepély második része, *a »sub auspiciis régis« doktoravatás.* A király gyűrűjével való doktoravatást ezuttal maga a király eszközölte. *Ez volt az egyetlen eset, mikor a király saját kezűleg adta át a kitüntetettnek a gyémánt gyűrűt.*

A királygyűrűs doktorjelölt K. *Nagy* Zoltán volt, ki éppen csak hogy felépült a spanyolinfluenzából. A király kezet fogott vele és érdeklődött betegsége lefolyása felől. (K. Nagy Zoltán később járásbiró, jelenleg a nagyváradi törvényszék tanácselnöke.)

Az egyetemről a Kollégiumba men a király. Az ősi intézet nagy udvaran impozáns képtárult fel. *Huszonkét iskola ifjusága gyült egybe* az uralkodó tiszteletére tanáraik vezetése alatt. A földszinti és emeleti folyosókat a közönség zsufolásig megtöltötte. Dr. Lencz Géza kollégiumi igazgató tolmácsolta az ifjúság hódolatát. *Egy elemi iskolást, U. Szabó Mihályt, egy gimnazistát, Baltazár Lászlót és a legöregebb kollégiumi diákot, Nagy Gusztáv akkori szénior bemutatták a királyi párnak.* Mindegyikhez volt néhány kedves szavuk.

Délután 4 órakor díszelőadás kezdődött a színházban, melyet gyönyörűen feldiszitettek. A királyi pár a városi páholyban foglalt helyet. *Körösi* Kálman szép költeményét Debrecen hódolatáról *Baltazár* Kató szavalta el, majd nagy élőkép következett, melyet *Toroczkai* Osvald festőművész rendezett. *Paulay* Erzsi, *Kéri Szántó* Imre, *Weszprémy* Ilonka és *Weszprémy* Andor hegedűjátéka és *Than* Gyula sikerült színműve töltötte ki a műsort. **A** dalárdák a Baltazár püspök által szerzett és P. Nagy Zoltán által megzenésitett Király-himnuszt adták elő.

*

A királyi pár már nem várhatta meg az előadás végét. Napközben és a délután folyamán ugyanis rossz hirek érkeztek a horvátországi forradalmi mozgalmakról, a zöld káderek garázdálkodásáról. A király megrövidítette a programmot és kihajtatott az állomásra.

Debrecen népe mitsem sejtett még akkor a vésztjósló hirekből. A fényesen kivilágitott utcákon lelkesülten éltette a királyt. Az uralkodót mélyen meghatotta, hogy amikor a monarchia több más részéből fenyegető hirek jöttek, akkor a nagy magyar városban olyan szeretettel fogadták. Melegen megköszönte a fogadtatást a pályaudvaron Weszprémy főispánnak, Márk Endre polgármesternek és azt mondta, nogy »többször is meglátogatja Debrecent«. Ezt az igéretet már nem válthatta be. Pár nap mulva összecsaptak a hullámok a trón körül...

*

Ez a rövid foglalatja a huszonöt év előtti nagy debreceni napnak. *Itt egymásra talált meleg érzésekben a magyar nép és uralkodója, de akkor már minden későn volt.* A lavinát nem lehetett megállítani...

Rádió hangfelvételeket készítettek Debrecenben és a Hortobágyon

Budinszky Sándor, a kiváló rádióriporter tegnap Debrecenben és a Hortobágyon készített felvételeket három részből álló debreceni hangkép részére. A nagy műszaki személyzettel dolgozó rádióriporter délelőtt poétikus nagyerdei képeket vett fel a sétaiskoláról, a készülő fedett uszodáról, az egyetemről, majd a Rákóczi-harangról, a kollégiumi oratóriumról és a Horthy Miklós gyakorló elemi iskoláról.

Délután a Hortobágyra ment ki a társaság, ahol az első hangképeket a hortobágyi csárdánál készítették, Németh Nándort megszólaltatva. Olyan érdekesnek bizonyultak a csárdai jelenetek, hogy negyedórás hangkép készült itten. Azután **Balogh Mihály** mátai biztos szólalt meg a hangfelvevő gép előtt, majd **Kovács László, az** öntözésügyek vezetője méltatta a hortobágyi rizstermelés jelentőségét. Ezután a puszta fiai szólaltak meg, majd egy vadlibavadászatvezető, **Farkas István** vette át a szót, érdekes adatokkal szolgálva a vadliba-, vadkacsavadászatról. Megemlítette, hogy egyik vadász 71 vadkacsát lőtt, ami szép teljesítmény. **A közvetítés közben hatalmas darúsereg húzott át az égen s hangjukat megörökítette a felvevő gép.** A felvételek a hortobágyi naplemente festői képével zárultak. A pusztai hangképek felvétele után, melyet Budinszky Sándor és dr Lengyel Imre idegenforgalmi hivatali igazgató irányitottak, a társaság visszatért Debrecenbe.

Nem történt bűntény...

Néhány héttel ezelőtt a dobogóköi társasházból sétára indult Bauer Samu fogorvos és többet nem tért vissza. Annakidején a nyomozásnak nem sikerült ráakadnia. Néhány nappal ezelőtt két gombaszedő gyermek a Dömös melleti erdőben megtalálta a fogorvos holttestét. Mivel az erdő messze feküdt a dobogóköi társasháztól, eleinte bűntényre gondoltak és úgy vélték, hogy miután leütötték, a messze levő erdőbe hurcoltak. A helyszínre kiszállt bizottság azonban megállapította, hogy az idős fogorvoson semmiféle külsérelmi nyo nincs, halálát szívszélhűdés okozta. A család által kitűzött 15.000 pengő jutalmat valószínűleg a két gombaszedő kisfiú kapja meg, akik az idős orvos holttestét megtalálták.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter beterjesztette a költségvetést

Megindokolta a kormány gazdasági és pénzügyi politikáját — A honvédelem mindenekelőtt! Korlátozzák és jobban megadóztatják az ingatlanforgalmat — Hosszúlejáratú búzakötvényeket vezetnek be

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésén terjesztette be az állami költségvetést és nagy beszédben szólott a kormány gazdasági és pénzügyi politikájáról.

A főbb tételek

A költségvetés főbb tételei a következők: Az állami közigazgatás összes *kiadásai 4180 millió pengő, összes bevétele 3906 millió. A hiány tehát 247 millió P.* Az állami üzemek összes kiadásai 1967.1 millió pengő, összes bevételei 1960.7 millió pengő, a hiány tehát 6.7 millió pengő. A két főtétel együttes összege tehát az *összes kiadás 6147 millió pengő, az összes bevétel 5866.7 millió pengő,* tehát a közigazgatás és állami üzemek *hiánya 280.4 millió pengő.*

A költségvetés természetesen részletesen felsorolja az összes tárcák költségvetésének végösszegeit és összehasonlítva az 1943. évi költségvetéssel, a többlet az egyes tárcáknál 1184.1 milliót tesz ki.

Az állami közigazgatás kiadásainál a *személyi járandóságok 502.1 millió pengővel, a nyugellátások 106.1,* az állami hozzájárulások, az önkormányzatok és alkalmazottainak és nyugdíjasainak járandóságaihoz 45.6 millió pengővel, a dologi és átmeneti kiadások 514.8, az állami adósságok 120.6 és a beruházások 14.7 millió pengővel emelkedtek. Az alkalmazottak létszáma az állami közigazgatásnál *8360 fővel emelkedett.* A nyugellátásban részesülők száma 3522 fővel emelkedett.

Az adóbevételek a költségvetésben:

Az egyenesadó 276.6 a forgalmiadó 260, az illetékek 129.7, a fogyasztási adó 107, a szeszegyedáruság 108.6, a dohányjövedék 203.6, a sójövedék 12.8, a szacharin és osztálysorsjáték 2.1, a tárcabevételek 93.7 millióval emelkedtek az előző évi költségvetéshez képest, csökkenés csupán a vámjövedéknél történt 10 millió pengővel. Az adóbevételek az 1943. évi 2.721.9 millió pengőről 3906 millió pengőt teszneknek ki.

Az *üzemek költségvetésénél* a posta és távirda feleslege 44.8, az ércbányák üzeme 2.3, a kőszénbányáké 0.569, az állami mezőgazdasági birtokoké 3.1, a selyemtenyésztésé 0.5 és a postatakarékpénztáré 0.6 millió pengő felesleggel zárult. *A felesleg összesen 52 millió pengő. Az államvasutak hiánya 58.4 millió pengő. Végeredményben tehát a hiány 6.4 millió pengő.*

A pénzügyminiszter expozéja

A költségvetés beterjesztése után Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter elmondta expozéját. Először is felsorolta a szempontokat, melyeket a költségvetés összeállításánál alkalmaztak. Ezek közül *első a honvédelem igényeinek kielégítése,* második a polgári célok lehetőségekhez képest való kielégítése, harmadik *a szociális gondoskodás fenntartása,* negyedik a takarékosság és a gazdaságosság elvének érvényesítése.

A kormány gazdaságpolitikája nem változott. A célkitűzése ugyanaz, a közgazdaság megerősítése a maximális termelés biztosítása, a nemzeti jövedelem emelése, a fogyasztásra szolgáló árumennyiség és a forgalomba kerülő pénzmennyiség egyensúlyba tartása.

Szigorú intézkedésekre van szükség

A továbbiakban rámutatott a miniszter, hogy *az eddigieknél szigorubb intézkedésekre van szükség a termelés, a fogyasztás, az árpolitika, az adópolitika és a hitelpolitika terén. Magyarországnak is rá kell térnie a sokkal szigorubb intézkedések korára, hogy a gazdasági stabilitás a belső rendet és nyugalmat fenntartsa.* Az áru körforgásában igazságosabb szabályozásnak kell érvényesülni, *el kell vonni a felesleges vásárló erőt, hogy ezzel is csökkentsék a zugforgalomban a keresletet.* A nyersanyaggazdálkodást is tovább kell szigoritani, az anyagfelhasználást a legszigorubb ellenőrzés alá kell venni. Abból a kis anyagkészletből, ami rendelkezésre áll csak a legszükségesebb dolgot, csak *tipus és standard áruk gyártására lehet anyagot rendelkezésre bocsájtani.*

Az árpolitikában a lehetetlent is meg kell csinálni, minden irányban érvényt kell szerezni a kialakitott árszinvonalnak. — Rendkivül fontos a rendszeres közellátás fejlesztése, de ugyanekkor meg kell szigoritani az ellenőrzést és emelni a büntetéseket. Az *ármegállapitást ki kell terjeszteni mindenre.*

Korlátozzák és erősebben adóztatják az ingatlanforgalmat

Az árszabályozásnak ki kell terjednie mindenre, így az ingatlanforgalomra is. Bejelentette a miniszter, hogy be fog terjeszteni egy rendeletet, melylyel *ha nem is állitják meg egészen az ingatlanforgalmat, de meg tudják fogni azt a konjunkturális nyereséget, amely ezen a téren jelentkezik.* Nemcsak az eladónál fogják meg a konjunkturális nyereséget, hanem a *vevőnél is,* mert annak, aki ilyen árat tud az ingatlanokért adni, *feltétlenül konjunkturális jövedelme van.*

A beszerzés javítása

Az életstandard visszaemelésére irányuló intézkedések folyamatban vannak. E tekintetben jelentősége van *a kenyérfejadag emelésének.*

A tisztviselők helyzetén csak a közellátás rendszeres fejlesztésével lehet segiteni. Sok tisztviselővel beszélt és mind azt mondta: csak fizetésemelést ne, inkább a beszerzés javitását, beszerzési csoportok létesitését! Ezeket a csoportokat megfelelő forgótőkével látják el, hogy beszerezhessék a tisztviselők minden szükségletüket.

Az áru útját követni kívánja a hatóság a termelőtől a fogyasztóig.

Csak egy hónapig szabotálják a feketepiacot!...

Kifejtette a miniszter, hogy a jó közellátásnak, de magának a termelésnek, a nyugodt munkának és a belső rendnek is halálos ellensége *a zugforgalom, a feketepiac. A feketepiac teljesen hamis képet ad a pengő vásárlóerejéről,* mert nagy tévedés azt állitani, hogy *a kereslet és kinálat szabad törvénye alapján jönnek létre a feketepiaci árak.* Ezekbe az árakba ugyanis *esetleges büntetés összege* is bele van számitva. *Azt szeretné, ha egyenesen megfizethetetlen árak lennének a zugforgalomban, mert akkor talán nem venne senki.* A zugforgalom leküzdése elsőrangú közérdek. De nem lehet csendőrt vagy rendőrt állitani mindenki mögé! Állitson sorompót maga a társadalom: *próbálja meg csak egy hónapig, hogy nem vesz zugban semmit, megszünik a feketepiac.* Olyan közfelfogásnak kell kialakulnia, amely közmegvetésnek teszi ki a zugforgalomban résztvevőket, vevőt és eladót egyaránt.

Három évre újabb áldozatokat kérnek a vagyonoktól

Ami az adópolitikát illeti, a költségvetésben már egész sor intézkedés hatása nyilvánul meg. Ezen az úton kíván tovább menni. Az egyszeri *hadkötelezettségi adóról és a rendkivüli hadiadóról* szóló törvényjavaslatot a képviselőház már letárgyalta, most már csak a felsőházi tárgyalásra vár. A bevételek emelése végett, de pénzpolitikai szempontokból is *további intézkedéseket kell tenni és további áldozatokat kell kérni.*

Három évre újabb áldozatokat kérnek a vagyonoktól, a beruházási hozzájáruláshoz hasonló módon. Tekintettel kell azonban lenni a *nyugdijházakra,* azokra tudniillik, amelyeket kisemberek szereztek maguknak egy élet munkájával, azért, hogy öregkorukra mintegy nyugdijuk legyen a ház. *Ezekre természetesen figyelemmel lesznek.*

Ez a hozzájárulás az, egyszeri hadkötelezettségi adó, a rendkivüli hadiadó, a konjunkturális jellegü nyereségek megadóztatása: ezek fognak hozzájárulni ahhoz, hogy a jövő évben is fenn lehet tartani azt a kedvező arányt, amelyet eddig fenntartott a pénzügyi kormány: az év első nyolc hónapjában a kiadások 75.2 százalékát tudta fedezni adókból.

Hosszúlejáratú búzakötvények

Részletesen szólt a kormány hitelpolitikai intézkedéseiről és ennek során kijelentette a többi között, hogy *újtipusú állampapirt bocsát ki a kormány: búzakötvényt, 5, 10, 25 és 100 mázsa búzára szóló, hosszúlejáratú kötvényeket.* A közönség körében helyezi majd el. Ez megfelel a magyar viszonyoknak is, mert a magyar ember szeret búzában gondolkozni.

A bankjegyszaporulat nem jelent inflációt!

A továbbiakban a *bankjegyforgalomról* szólt a miniszter, amely augusztus végére 3436 millióra emelkedett. Ennek több oka van, legelső a nagy búzamennyiségek átvétele, továbbá az iparosodási folyamat.

Az árak háborús emelkedése és a bankjegyforgalom növekedése egyesekben azt a hitet ébreszti, hogy mélyen benne vagyunk a pénzkrizisben. A mai viszonyok már végigélt egy világháborút és egy valódi inflációt. *Óriási különbség van azonban az akkori és a mai helyzet között. A huszas évek nyakló nélküli inflációja nem a háború miatt keletkezett, hanem a forradalmak miatt és után. Amely országokban ilyenek nem voltak, ott a bankjegyszaporulatot korlátok között tartották* és a normális viszonyok helyreállításával a bankjegyforgalmat és bankjegymennyiséget is a rendes keretek közé szorították vissza. *Most nálunk is ez a helyzet, ha megőrizzük a belső nyugalmat és rendet. Pénzügyi politikájával ezt kivánja elősegiteni.* Újabb áldozatokat kér a tehetősebbektől, de legyen egy a nemzet a közérdek szolgálatában és lássa be mindenki, hogy *tartósan a magánérdeket is csak a közérdeken keresztül lehet megóvni.* Ezekkel a gondolatokkal kérte a költségvetés elfogadását.

A Ház nagy éljenzéssel és tapssal fogadta a pénzügyminiszter expozéját.

A Ház legközelebbi ülését a költségvetés bizottsági letárgyalása után tartja.

— **A miniszter szó** először a 17. századi Franciaországban jött divatba a kormány tagjainak jelölésére.

Bortermelők figyelmébe!

Minden mennyiségű bort, mustot megvásárolok a legmagasabb napi áron. — Beszállításhoz hordót adok.

Pótor László

bornagykereskedő.

Debrecen, Hatvan-u. 35.

SIGNAL

a száguldó események tükre

SIGNAL — a kitünően tájékozott nagy európai képes folyóirat mindenütt kapható Ára 50 fillér.

Papirosnap október 24-én

Előző híradásunkban beszámoltunk már a vasárnap megrendezendő gyüjtönapról. Városunk hazafiasan gondolkodó közönsége, megértve az idők szavát, bizonyára azon lesz, hogy vasárnapra a háztartásában feleslegessé vált mindenféle papiroshulladékot összegyüjti és az átvételre jelentkező levente ifjaknak átadja, hogy ezáltal az oly nélkülözhetetlenné vált anyag ismét a papirosgyártás szolgálatába álljon. A külföldről behozott papiroshulladék békében is épp oly fontos gyártási alapanyag volt, mint ma. Ma már azonban kizárólag önellátásra vagyunk utalva s minden szelet papirral, melyet elégetünk vagy a szemétbe dobunk, a magyar papirosgyártóipart tesszük szegényebbé és önmagunkat fosztjuk meg annak lehetőségétől, hogy életkörülményeinkkel oly szorosan összefüggő papirost a fogyasztás kivánalmainak megfelelő mennyiségben állithassuk elő.

Gyüjtsük! Adjunk hulladékpapirt, hogy újat kaphassunk!

Pallavicini őrgróf interpellációja, Radocsay igazságügyminiszter válasza a sajtóról

A felsőház tegnapi ülésén őrgróf **Pallavicini György** felsőházi tag interpellációt intézett a miniszterelnökhöz „a sajtó irányitással összefüggő kérdésekről". A magyar alkotmányosságnak három pillére van: az országgyülés, a bíróság, és a sajtó. A sajtó: tükör, a jelenkor tükrét adja, ma azonban korlátok közé van szorítva. Elismerte, hogy háborús időben lenni kell cenzurának, de csak a hadászati érdekekre legyen tekintettel. Ezután a cenzura kezelésének számos konkrét példáját adta elő és a hibák lehető orvoslását kérte.

Radocsay László igazságügyminiszter a hivatalosan másutt elfoglalt miniszterelnök nevében azonnal válaszolt **Pallavicini őrgróf** interpellációjára. Teljesen egyetért az interpellációval abban, hogy a sajtószabadság is egyik biztositéka az alkotmánynak, hogy a sajtószabadság nem érvényesülhet korlátlanul olyan súlyos időkben, amilyeneket ma a háborúban élünk. Minden cenzurának kisebb-nagyobb hibái vannak, amelyeken a kormányzat őszintén javítani igyekszik. Szeretné ha ez a javulás tovább haladna, annál is inkább mert mind a miniszterelnök, mind ő is erre törekszik és a jövőben is mindent megtesznek a javulás érdekében.

Az igazságügyminiszter válaszát mind az interpelláló, mind a felső ház tudomásul vette.

Két halálos ítélet egy rendőr megkéseléséért

A budapesti büntető törvényszéken tegnap a statáriális bíróság elé került Dózsa Tihamér lakatossegéd, Grémen Ferenc kifutó és Groparcsik Tibor kihordó, akik ellen az ügyészség az elsötétítés idején elkövetett szándékos emberölés büntettének kisérlete címen emelt vádat, mert szeptember 17-ére virradó éjszaka *Kiss-Markos László szabadnapos rendőrt a Jókai utcában megkéselték.*

A rögtönitélő bíróság elnöke este hirdette ki az ítéletet. Eszerint bűnösnek mondotta ki Dózsa Tihamért és Grémen Ferencet, mint tettestársakat szándékos emberölés bűntettének kisérletében továbbá Groparcsik Tibort súlyos testisértés bűntettében és ezért *Dózsát és Grément halálra,* Groparcsikot pedig 15 évi fegyházra itélte.

A főtárgyalás adataiból a törvényszék úgy találta, hogy *az első két vádlott ölési szándékból bántalmazta a rendőrt, mig Groparcsiknál ez a szándék megállapitható nem volt.*

Az ítélet kihirdetése után Dózsa és Grémen kijelentette, hogy kegyelmet kérnek. A rögtönitélő bíróság ezután kegyelmi tanáccsá alakult át, amelynek határozata titkos.

Bornemisza minisztert telkérték az ózdi képviselőjelöltség vállalására

A dr. Quirin Leó halálával megüresedett ózdi mandátum sorsa eldőlt. Ez a kerület az ország legjelentősebb iparvidéke, ezért gyorsan népszerű lett a kerületben az az elgondolás, hogy a jelöltségre *Bornemisza* Géza iparügyi minisztert nyerjék meg. A kerületből tegnap felkérték Bornemisza Géza iparügyi minisztert, hogy vállalja el a jelöltséget. A miniszter elvet tesz a kérésnek és fellép az ózdi kerületben és vasárnap oda utazik.

— **Naponta három cigarettát vagy egy szivart kapnak Milánóban** a 18 éves férfiak. A nők semmiféle dohányárut nem kapnak.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ: BELEZNAY-UNGER ISTVÁN

SZINHÁZI MŰSOR:

Szombaton délután: **Egy nap a világ.** Filléres helyárak.

Szombaton este: **Sybill.** C bérl.

Vasárnap délután: **Jánosbogárka.** Rendes helyárak.

Vasárnap este: **Cigányszerelem** Bérletszünet.

Hétfőn este: **Tábornokné.** Munkáselőadás.

Kedden este: **Tábornokné.** — Munkáselőadás.

Szerdán este: **Idegen asszony,** B) bérlet.

—ooOoo—

Sybill

Az operettirodalomnak **van né**hány gyöngye, melyeket az évenként megismétlődő felújítás sem tud megunttá tenni. Ezek közé tartozik Martos-Jacobi: SYBILL című operettje is, amit szép sikerrel újított fel a **B. Unger**-társulat. Ha megnézzük mi az, ami évtizedeken át sikerbiztosító eszköze ennek a műnek, meg kell állapítanunk, hogy a darab felett tovaszállt három évtized érintetlen, friss színben hagyta a darab minden mondanivalóját s annak belső feszítő ereje, szinpompás melódiabő muzsikája épp azért ma is olyan lebilincselő, mint bemutatásának idejében. Meg kell azonban állapítani azt is, hogy ilyen darabot nem lehet mesterségbeli tudás eszközeivel összeállítani, a bevált receptek mintájára, ilyen darabot csak az ihlet teremthet meg s ép ez az a titkos valami, ami az időállás biztosítéka is.

A Csokonai Színház operettegyüttese jószándékú ambicióval igyekezett kifogástalan előadást adni a darab előadásával kapcsolatos hagyományok tiszteletbentartása mellett. Sajnos az utóbbi két évtized sajátos módon rontotta le a nemes operettjáték stilusát a mindenkép új útak keresésével s ez adja magyarázatát, hogy a mai színésznemzedék nehezebben tudja beleélni magát abba a játékstilusba, ami ennek a műfajnak elengedhetetlen kelléke és előfeltétele. De dicséretet érdemel a kezdeményező jószándék, különösen akkor, ha abból nem hiányzik az értéknyujtásra való törekvés.

A darab szereplői, élén **B. Unger Istvánt** illeti elsősorban elismerés nemcsak azért, mert gazdag tapasztalatokon nyugvó művészete nemes eszközeivel tudja játéka hitelességét igazolni, hanem azért is, mert játékformáló stilusa töretlenül képviseli azt, ami az igazi nagy operettjátszás előfeltétele. **Németh Ilonka,** a darab cimszereplője igen szépen énekelt s emellett egyénisége minden jó eszközét sorompóba állította s ha készséggel elismerjük, hogy igen sok vonatkozásban hibátlan volt, mégis az az érzésünk, hiányzott belőle az igazi sodró erő. **Moóry Luczy sok** egyéni színnel formált nagyhercegnője elhitető és tudásfölényről tanuskodó. **Dalmady Géza** Petrovja elegáns és szimpatikus eszközökkel formált. Szépen csengő tenorja könnyedén szárnyal s biztonsággal viszi sikerre a darab remek melódiáit. **Szabó Samu** ez alkalommal csillagos jelest érdemel. Humormagazinja gazdag tárházából a hagyományok mellett friss ötleteket szállított s ezek robbanó sikerűek. — **Turesi Gitta** kedves elevensége meglepően jó éneke és boszorkányosan ügyes tánca rászolgál az elismerésre. **Deésy Jenő** karmányzója a mértéktartás nemességével tünik ki. Túlzásmentes játéka telítve van finom humorral. A kitünő **Hortobágyi Artur** és remek **Késmárky Kálmán kis szerepének** is jelentőséget tud adni.

A darab rendezője ez alkalommal **B. Unger István** volt. Örömmel vettük e felújítás alkalmával a teljes SYBILL-t, valamint azt a törekvést, ami a darab teljes zenei vonatkozását kivánta hangsúlyozni. Ez a készség legfőként a második felvonás finaléjában töretlenül hatott. A darab kiállítása szép és illuziókeltő.

A második felvonás oroszbalettszámában több céltudatosság és több fegyelmezettség is helyénvaló lenne. **Hukváry Jenő szakavatottsága** vitán felülálló, de meg kell jegyeznünk, a színpadon az énekes diszponál s övé a felelősség is. Tempóvételek a próba kérdései s az nem korrigálható az előadáson.

CSOKONAI SZINHAZ
Tel. 25-45. Igazgató B. Unger István
Előadások d. u. fél 4, este fél 7-kor

Szombaton este C) bérl.

SYBILL

B. UNGER ISTVÁN fellépésével!

Szombaton délután olcsó filléres helyárakkal:

Egy nap a világ

Tánciskolák

***Vattay tánciskolában** november 8-án diákkolon kezdődik. — Kossuth u. 11. sz.

Október 28-án este 7 órakor Diener Hermann hegedűművész és Hampe Sarolta violaművésznő hangversenye a Zeneiskolában

A két művész Mozart előtti és kortársai műveiből fog kettősöket előadni. Erre a hangversenyre a Zenekedvelők Köre bérlői közül azok, akik a bérleti évadban csak komoly hangversenyt akarnak hallgatni, a decemberi **Szeleczky** előadóest (IV. bérleti hangverseny) és a februári **Sárdy** operaest (V. bérleti hangverseny jegyeiket kiválthatják a tagsági igazolványuk 4. és 5. szelvénye ellenében. Természetesen a hangversenyre azok a bérlőink is válthatnak bérleti áron jegyet, akik ezt a hangversenyt az öt bérleti hangversenyen kívül akarják meghallgatni. Ez esetben jegyüket tagsági igazolványuk 1. számú szelvénye ellenében válthatják ki.

Olyanoknak, akik most jelentkeznek új bérletért, az 1. számú szelvény ellenében szolgáltatunk ki jegyet.

Jegyek kizárólag a zeneiskolában kaphatók naponta 12—1-ig és délután 5—6-ig. (Telefon: 23-96.)

A hangverseny pontosan 7 órakor kezdődik a zeneiskola hangversenytermében.

A tiszta jövedelem a hadiárvaké és hadigondozottaké.

A II. bérleti hangverseny időpontja csütörtök, november 4 az Arany Bikában: **Böszörményi Nagy Béla** zongoraművész és főiskolai tanár Beethoven-estje.

A Szent Erzsébet Egyesület közgyűlése

Új alapokra fektetik a szegénygondozást

A debreceni katolikus egyházközség Szent Erzsébet Egyesülete tegnap este tartotta dr. *Hankiss* Jánosné elnöklete mellett munkaév-nyitó közgyűlését a gimnázium tanácstermében. Az elnöknő üdvözölte a gyűlésen megjelent dr. *Bánáss* László prépost-plébánost és a nagyszámban összegyült tagokat, kérte támogatásukat. Ezután röviden ismertette az egyesület célkitűzéseit és felkérte dr. *Bánáss* László prépostot előadása megtartására.

— Az egyesületi életnek az utóbbi időben sok változáson kell átmennie, — mondotta dr. Bánáss László prépost. — A Szent Erzsébet Egyesület akkor alakult, amikor még béke volt. Akkor jó és tökéletes volt. Ma azonban az új időkhöz és annak követelményeihez kell alakulnia, különben elsöprik a viharok. Ebben jó példa nekünk Franciaország, Olaszország, Belgium, ahol a nagy átállítás úgy történt meg, hogy a katolikusok az egyház köré csoportosultak. megérezték azt, hogy egyedül a katolikus egyház biztosítéka a jövőnek és alkalmas arra, hogy új életet teremtsen.

— A jelszó tehát: *Az egyház köré gyüjteni az embereket. Meg kell szüntetni a szakadékot a lelkek és a templom között.* Gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy ápoljuk hitünket, biztosítsuk a földi életet és gondozzuk szegényeinket. Ehhez Debrecenben három katolikus női egyesület van: a Mária Kongregáció, Szociális Missziótársulat és a Szent Erzsébet Egyesület. Jelenleg azonban kicsiny létszámmal. Szükséges tehát, hogy a főplébánia 16.000 hívőjéből *legalább 1500 asszonyt, leányt* bevonjunk a munkába. *Munkatársakat kell toborozni korkülönbség nélkül.*

— Az anyagi eszközök rendelkezésre fognak állni, — mondotta a továbbiakban dr. Bánáss László. — A plébános azonban nem keresheti fel összes híveit. A Szent Erzsébet Egyesület feladata lesz tehát, felkeresni a szegényeket, a segítségre szorulókat. Ez nemcsak arra lesz jó, hogy anyagi segítséget visznek, hanem *segítenek leépíteni a társadalmi osztálykülönbséget is.* Tehát ne csak pénzt vigyenek a munkatársak, hanem lelket, szeretetet is. A szegényeknek erre is szükségük van.

Dr. Bánáss László mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott beszéde után *Zelényi Ida* S. M. nővér, az egyesület szegénygyügyi tanácsadója emelkedett szólásra. Kifejtette, hogy az egyesületnek is fel kell osztani körzetekre a várost. Az egyházközség központja legyen mindig az irányító. Ezért van szükség a környezettanulmányokra, hogy a kartotékokból mindig lehessen látni, hol kell segíteni, kik az arra érdemesek. Okosan kell jótékonykodni. Ezt csak összedolgozással lehet elérni, mert sajnos, nagyon sokan vanak, akik a sok egyesület segíteniakarását kihasználják és így ingyen élnek. A katolikus egyházon belül tehát ezután csak a Szent Erzsébet Egyesület végezheti a szegénygondozást. Tapasztalatból mondom — mondotta Zelényi Ida szociális gondozónővér, — *hogy Debrecenben van olyan koldus, akinek a külsőségen háza van.* Dehát az embereket nem lehet leszoktatni arról, hogy ne adjanak az utcán és a templom előtt koldulóknak. Szegényeink között *nemcsak az anyagi nyomor nagy, hanem a lelki is.* Ezért áldozatoslelkű munkatársakra van szükség, akik jó szót is visznek, istenszeretetre tanitják őket, törődnek a haldoklókkal, a gyermekekkel, hogy szentségek nélkül ne haljanak meg. Nemrégiben rövid időn belül 30—40 olyan kisebb-nagyobb gyermeket találtunk, akik nem voltak megkeresztelve. *Krisztust és kenyeret kell vinni a szegényeknek!*

A gyűlés nagy tetszéssel fogadta Zelényi Ida gyakorlati útmutatásait.

Dr. *Jósa* Ödönné főtitkár terjesztette elő évi jelentését. Nem a sablonos adathalmaz száraz felsorolása volt ez a jelentés, hanem igen szellemes és lelkes hangú formában mintegy képzeletbeli interjúban tárta elő az egyesület életét. Sorban szólott az új lelkivezetőről, az új elnöknőről, a tisztikarról, kik hivatásuk magasiatán állanak. A tagok létszáma 263. Az egyesületben legtöbbet dolgozik Achácz Imréné vigalmi elnöknő, ki páratlan önfeláldozással tevékenykedik az egyesület céljai érdekében, hat ifjúsági táncösszejövetelt rendezett, melynek bevétele 718 P volt. gyüjtést indított a dominikánus templom számára egy keresztelőmedence felállítására. Az egyesület hős honvédeinkre is gondol. Harsányi Béláné irányítja ezt a munkát. Ruhaneműeket osztottak ki a hadbavonultak hozzátartozói között. Rendszeres kórházlátogatásokat végeztek. Achácz Imréné a sebesült honvédeknek gyakran vitt szeretetadományt, melyeket a tagok adtak össze, vagy az egyesület pénzéből vásároltak. A szegénysegélyezésből is kivette részét az egyesület. Wilhelms Emilné a szegénygondozás buzgó vezetője. A Vöröskereszt gyüjtésen Nagy Józsefné és Achácz Imréné közreműködése révén vett részt az egyesület.

Végül a pénztári helyzetről számolt be dr. *Jósa* Ödönné, ki most a pénztárosi teendőket is ellátja, az elsőd Nagy Józsefné nyomdokain. Az egyesület 1200 pengő készpénzzel rendelkezik, az év folyamán 2472 pengőt forditott nemes céljaira.

A beszámoló újszerűségével és lelkes hangjával szinte frappirozta a megjelenteket és lelkesen ünnepelték dr. Jósa Ödönnét.

Néhány gyakorlati megbeszélés után a gyűlést dr. *Hankiss* Jánosné elnöknő berekesztette.

Gróf Teleki Pál utolsó estjéről beszél gyóntatója

A budapesti Katolikus Kör összejövetelén **Witz Béla** pápai kamarás, prépost plébános, Teleki volt gyógytatója emlékbeszédet mondott a tragikus végetért volt magyar miniszterelnökről, gróf Teleki Pálról, méltatta nemes egyéniségét, hervadhatatlan érdemeit.

Witz prépost emlékbeszédének végén gróf **Teleki Pál utolsó napját** ismertette:

Szerdán, április 2-án este megérkezik a Bazilikába. **Minden ceremónia és fogadtatás nélkül, mint a többi cserkésztiszt jön be a kápolnába.** Ugyszólván minden hely elfoglalva. Az elsősorban ülők rögtön helyet kináltak neki. Mi sem természetesebb, nem fogadta el. Mindent meglátó szemével észreveszi, hogy a második sorban a legvégén még van egy hely. Már el is foglalja azt a helyet, amit ma egy ezüst tábla jelez:

„Itt hallgatta utolsó lelkigyakorlatát a legmagyarabb magyar cserkész, gróf Teleki Pál".

A szentbeszéd után Teleki felém tartott és azt kérdezte:

— Gyóntatsz te holnap reggel?

— Igen.

— Akkor én ma este elkészülök a gyónásra és holnap reggel negyednyolcra itt leszek. Egy negyed óra alatt azt hiszem elvégezzük a szent gyónást és Te félnyolckor már misézhetsz.

— Így is lehet, így is jó. De én tudom, hogy milyen fáradt vagy s azt ajánlom, gyónjál meg most és akkor holnap reggel egy negyedórával tovább alhatsz, mert rád fér.

— Kérlek azt nem lehet. A gyónás az komoly és szent dolog, azt nem lehet csak úgy összekapkodni.

— Meg lehetsz győződve, hogy ezt én sem akarnám. De ha én mondom, hogy neked 10—15 perc elég az előkészületre, akkor az elég is és különben is én arra való vagyok, hogyha kell, hát segítsek.

— Tehát szabad nekem azt megtennem, hogy most készülök elő?

— Természetes, hogy szabad.

— Jó, akkor megyek.

És bement ez a fáradt, áldott jó ember a bazilika szentélyébe és **két térdre roskadva, fejét** tenyerébe **hajtva, 15 percig készült a husvéti szentgyónásra.**

A gyóntató helyem a főoltár mögött volt, ott gyóntattam a hozzám jövő cserkésztiszteket, akiknek sorában, **miután** elkészült, **Teleki Pál a 2 sz. cserkészcsapat tisztje is beállt** és elvégezte **a husvéti gyónását.**

Utána, kinn a bazilika előtt, fél vagy háromnegyedórát is elsétálva beszélgettünk.

Autója közelében **Papp Antal,** a Cserkész Szövetség országos elnöke és **Éry Emil** ügyvezető elnök várakoztak, mert nekik is volt egy-két jelenteni valójuk. Most hozzájuk mentünk. Röviden ők is elintézték azt, amit akartak. Teleki már az autó ajtaját nyitja, de egy percre megáll, mond egy anekdotát és azzal beszáll a kocsiba. Indulás előtt azonban az ablakon kiszól:

— Tehát holnap reggel félnyolckor találkozunk. Emil azután ne reggelizzél, mert reggelit is kapunk itt.

És azután az autó elvitte. Másnap reggel félnyolcra nem érkezett meg.

Később sem jött.

Mindmáig nem jött.

Akik azonban jól ismerték és szerették, azok **még mindig várják mert ő mondta, hogy félnyolcra vissza fog jönni.**

Halálra ítélt a statáriális bíróság egy gyujtogatót

Nagy Ferenc verebélyi lakos nemrégiben nemzetgyalázó kijelentéseket tett egy verebélyi kocsmában, majd az elsötétítés ideje alatt a község határában felgyujtott több széna és szalmakazlat. Az ipolysági törvényszék rögtönítélő tanácsa ötrendbeli gyujtogatás büntettéért kötéláltali halálra és politikai jogainak 10 évi felfüggesztésére ítélte. A bíróság ezután kegyelmi tanáccsá alakult át.

Nem fontos, de érdekes

— **Vőlegényszöktetés, azaz mi történik, ha a hős történetesen gyáva.** Szenzációs szöktetési eset középpontjában állott Lovero argentinai milliárdosnak erélyes fellépéséről közismert leánya. — Rosita délies szenvedélyességgel beleszeretett egy mérnökbe, aki hasonlóképpen szerelemre gyulladt a leány iránt, mikor azonban a milliárdos hidegen elutasította, csalódásában vonakodott szerelmével még egyszer találkozni és még inkább a leány szöktetési ajánlatát elfogadni. — Rosita azonban nem ázért volt milliárdosleány, hogy valamely óhajának elutasításába belenyugodjék és kényszerendszabályokhoz folyamodott. Amint a mérnök egy esetlen hazatért lakására, hirtelen négy erős ember rontott rá, elkábították és a partvidék egy magános helyére szállították, ahol már ott várt Rosita jachtja és a megszöktetett vőlegénnyel nyomban kifutott a nyilt tengerre. Amikor a mérnök néhány óra mulva felébredt, menyasszonya karjaiban találta magát. Mondani sem kell, hogy ez a fogadtatás az ellenkezés utolsó maradványait is megtörte a mérnökben és a milliárdos is hamarosan kénytelen volt a befejezett tények súlya alatt beadni derekát. (MN.)

— **A régi kinai császárok** a fénytörő prizma birtoklását kizárólag fejségjoguknak tekintették. Erről a tényről színelméletében Goethe is megemlékezik.

— **Az első szelidített papagályt** Onesikritos, Nagy Sándor egyik hadvezére hozta Európába. Amerikában a bennszülöttek ezzel szemben már a fehér ember megjelenése előtt is ismerték a szelidített papagályt.

— **Kakaó és csokoládé** szavunk, bár ma már alig hasonlítanak egymáshoz, ugyanabból a szóból származnak. Mindkettő közös őse a „cacahuatl", a kakócserje azték neve.

APOLLO
filmszínház

Páger Antal és Simor Erzsi a főszerepben a

KETTESBEN

Ötlet, humor, szerelem és természeti látványosság.
Előadások: ¼4, ¼6, ¼8, vasárnap d. e. 11-kor is.

HUNGARIA
filmszínház

MA ELŐSZÖR!
Az évad legjobb olasz vígjátéka:

7 VÍG ÖZVEGY

Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

VIGSZINHÁZ
mozgó

Ma, 3, 5, 7 órakor először a legszellemesebb, a legfordulatosabb olasz filmvígjáték

FRUSKA

A szerelem, humor filmje!
Főszereplők.:
Lilia Silvi, Hans Sttiwe.

METEOR
mozgó

Október 23, 24, 25-én, szombaton, vasárnap és hétfőn:

„A FEHÉR EMBERE..."

Exotikus szigetvilág dzsungeljében, a vadak közé került magyar orvosházaspár izgalmas története.
Főszereplők: **Tasnádi Mária Jávor Pál. Fosco Giachetti.**
Előadások kezdete ¼6, ¼8.

Idegrohamában öngyilkosságot követett el egy 17 éves gimnázista

A padláson felakasztotta magát

Tragikus öngyilkosság történt tegnap este a Monti ezredes-utca 4. szám alatt. Nagy Ferenc polgári iskolai tanár Tibor nevű 17 éves fia szülei távollétében a padláson felakasztotta magát. — Mire a szülők hazatértek már halott volt. A fiatal fiú, aki az egyik debreceni gimnázum VII.-ik osztályának volt tanulója, tehetséges, rokonszenves gyerek volt, akinek megdöbbentő halála általános részvétet váltott ki a mélyen sujtott család iránt.

Az öngyilkosságot az apa fedezte fel. Elmondotta, hogy délután öt óra tájban mentek el hazulról, előzőleg Nagy Tibort egy jelentéktelen eset felizgatta és az érzékeny lelkű fiatal fiú rosszkedvűen jelentette ki, hogy nem bírja idegzettel és öngyilkos lesz. Hasonló kijelentést azonban máskor is tett és így a család nem gondolt arra, hogy valóban tragikus elhatározás érlelődött lelkében. Később rossz hangulata el is párolgott, úgy hogy mire a család tagjai eltávoztak otthonról, már jókedvűen köszönt el tőlük. Mikor este hazamentek, feltűnt mindjárt, hogy a bejáratnál levő padlásfeljárathoz létra van támasztva. Bementek a lakásba, keresték Nagy Tibort, azonban nem találták sehol, mire az apa rosszat sejtve felment a padlásra. Gyufával kezében vizsgálta át a padlást és egyszerre megdöbbentő látvány tárut szeme elé: egyik gerendán felakasztva találta fiát. Nyomban levágta a kötélről, próbálták élesztgetni, de hamarosan megállapították, hogy már minden kísérletezés hasztalan, a fiatalembernél órákkal előbb bekövetkezett a halál. Értesítették a rendőrséget és dr Hollósy Andor egészségügyi tanácsossal bizottság szállt ki. Kétségtelen megállapítást nyert, hogy Nagy Tibor öngyilkosságot követett el. — Búcsúlevelet nem hagyott hátra, ez is arra mutat, hogy délutáni kijelentése ellenére nem készült tettére, azt az ideegs, érzékenylelkű fiú pilanatnyi idegrohamában követte el.

Az öngyilkossági kísérletről jelentést tettek a kir. ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

Elsötétítés idején két éjszaka egymásután megkísérelte csákánnyal agyonverni megunt férjét egy nádudvari asszony

Megdöbbentő hitves gyilkossági kísérletről tett jelentést a nádudvari csendőrőrs a debreceni kir. ügyészségnek. *Garay Istvánné 34 éves nádudvari asszony tanyai lakásukon első nap az istállóban, másik nap a szobában alvó férjét csákánnyal megkisérelte egyonverni az éjszakai órákban.*

Az asszony a második gyilkossági kísérlet után, melyet épp úgy, mint az elsőt koromsötétben hajtotta végre, a véres csákányt eldobva, hazaszaladt apjához, mikor férje segítségért kiáltozott. Ott találták meg a csendőrök, akiknek beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy férje sokat veszekedett, már többször el is akart tőle válni, azonban az ő apja és anyja mindig rábeszélték, hogy maradjon férjénél. Igy aztán hónapról-hónapra összegyült benne az indulat a férfi iránt és egy napon elhatározta magát és elkövette a tettét.

A fején, lábán és gyomrán súlyosan sérült Garai István is megerősítette, hogy a felesége elhidegült tőle. Elmondotta, hogy egy levelet is talált nála, amit bizonyos Tóth nevű férfihez írt és arról volt benne szó, hogy majd Debrecenben találkoznak. Ezt a Tóth nevű egyént szintén kihallgatták a csendőrök, de az kijelentette, hogy csak futólag találkozott néhányszor Garainéval, azt észrevette, hogy az asszony szívesen elbeszélget vele, de köztük semmi olyan kapcsolat nem volt, mely megmagyarázná, hogy az asszony levelet irt volna hozzá. Ha a férje ilyet talált nála, akkor azt bizonyára a férfi bosszantására irta csak felesége.

Magának a gyilkossági kísérleteknek lefolyását Garai István részletesen elmondotta a csendőröknek. Előadta, hogy kedden este, a szokott időben, 9 óra után lefeküdt az istállóban, fekhelyére. Ugyanis, mikor összeszólalkoztak az asszonnyal, rendszerint az istállóban aludt. *Egyszer csak arra ébred fel mély álmából, hogy erős ütések érik lábán, gyomrán, majd fején. Érezte, hogy a vér elborítja arcát, feltápászkodott és úgy hallotta, mint ha valaki kisurrant volna az istállóból.* Első percben arra gondolt, hogy a sötétben valami jászol mellől *elszabadult állat szurkálta össze. Olyan* korom sötét volt, hogy semmit sem lehetett látni, a nagy vérveszteségtől szédülő fejjel azért feltápászkodott, világosságot gyújtott, de az állatok mind nyugodtan voltak a jászolnál. Erre betámolygott a lakásba, ahol legnagyobb meglepetésére teljesen felöltözve találta az éjszakai órák dacára feleségét.

— *Te miért vagy így?* — kérdezte és egy percre már akkor felébredt benne a gyanu, hogy nem-e a felesége ütötte le.

— Nem tudtam aludni, aztán valami zajt hallottam — mondotta az asszony — de veled mi történt?

— Valaki a sötét istállóban rám támadt és megvérzett — felelte Garai, akiben az asszony nyugodt viselkedésére elaludt a gyanu. — Elmegyek az orvoshoz — tette hozzá — mert nagyon rosszul erzem magam.

Az asszony erre elővette minden rábeszélő képességét, hogy ne menjen orvoshoz.

— *Nincsen tiszta inged és ruhád* — mondotta — *Mosdjál le, azután bekötöm a sebeket, lefekszel és rendbe jön az ügyis.*

Garai szót fogadott, kimosta tátongó, erősen vérző sebeit, bekötötték és lefeküdt a szobában. Másnap egésznap feküdt, rosszul erezte magát és nagyon gyenge volt a vérveszteségtől. *Este elaludt és másnap éjszaka megismétlődött az előzőnapi támadás. Arra ébredt, hogy két hatalmas ütés éri a gyomrát, majd egy a fejét, valami éles tárggyal. Patakzott a vére és segítségért kezdett kiáltozni. Aztán csak annyit vett észre, hogy a sötét szobából valaki, nyilván a felesége kiszaladt.* Felkelt kitámolygott az udvarra, ahol segítségért kiáltozott. A szomszéd hallotta meg, aki értesitette a csendőröket. A csendőrök, mikor kihallgatták, mindjárt mondták, hogy csak *a felesége követhette el a támadást, akit már nem is talált a tanyában.*

A súlyosan sérült férfit húsz napon túl gyógyuló sebeivel beszállították a klinikára, feleségét pedig a csendőrök őrizetbe vették. Garainé mindent beismert, elmondotta, hogy *az első kisérlet sikertelensége után elhatározta, hogy másnap újra megpróbálja férjét leütni. A csákányt este az ágy alá rejtette, melyben férje betegen az előző napi sebektől feküdt.* A szoba az elsötétítés következtében koromsötét volt. Lefeküdtek, de nem aludt el, hanem *leste, hogy férje mikor alszik mélyen és akkor elővette a csákányt, a vaksötétben anélkül, hogy látta volna, csak a lélegzés irányába lesujtott. Mikor a férfi felordított, azt hitte, hogy halálos csapást mért rá, ettől megrémült és hazaszaladt az apjához, ahol azzal lépett be:*

— *Megöltem Pistát... Látjá-*

tok, miért nem hagytátok, hogy eljöjjek tőle.

Az asszony egyébként nem mutat semmi megbánást a kihallgatás során. Mikor megtudta, hogy férje állapota súlyos, kijelentette:

— *Bár meghalt volna.*

A csendőrök a nyomozás befejezése után Garainét Debrecenbe kisérték és átadták a kir. ügyészségnek. *Az ügyészség a mai napon dönt, hogy az ügyet a rögtönitélő bíróság elé állitja-e, vagy pedig rendes bíróság előtt fog felelni tettéért Garainé.*

Római- és népvándorláskori leleteket találtak a hortobágyi Máta-pusztán

A Hortobágyi-puszta őstörténetére vonatkozó ismeretek rövid összefoglalását a Hortobágyi-Múzeum feliratos táblája adja. Ebből és a kis pusztai múzeumban kiállított régészeti anyagból kitünik, hogy a hatalmas puszta az ősembernek az újabb kökortól kezdve állandó tartózkodó helye volt. Legnépesebb volt a puszta mégis a Kr. utáni II. és III. század körül, az ú. n. római korban és úgylátszik, hogy az utána következő népvándorlás korában is több helyen tartózkodtak rajta az akkori jövő-menő népek

Ez utóbb említett korszakok egyik kisebb települési helyére akadtak most is a Mátán, a telep északi oldalán, hol a zöld takarmány soványitására ú n **takarmánysilót** készitettek. A munkások a kerek, betonnal bélelt gödör leásásakor 160 cm. mélyen a felszín alatt egy igen dúrva anyagú, rosszul égetett nagy agyagfazekat találtak, közelében két agyagorsókarikát, néhány darab állati csontot, egy másik helyen tüzhelyet, ennek közelében pedig egy téglaveresszínü edénytöredéket. **Balogh Mihály** mátai biztos a leleteket beküldte a hortobágyi csárdába, honnan **Németh Nándor** csárdás telefonon értesitette a Déri-múzeumot. A múzeum igazgatója október 20-án tekintette meg a lelőhelyet A lelet körülményeiről kikérdezte a munkásokat és a különben szerény, már előbb ismertetett leleteket, a római- és népvándorláskor eme legújabb pusztai adatait a Déri-múzeumba szállította. Mivel a lelőhelyen temetkezések nem mutatkoztak, a múzeumigazgatója a mostanában nagy költséggel járó rendszeres kutatást azon a helyen ezúttal nem találta célszerünek.

Dr Makkai Sándor előadása a református szellemiség jegyeiről a reformátns iskolában

A debreceni középiskolai tanárok továbbképző tanfolyamán igen érdekes és rendkivül értékes előadást tartott dr. *Makkai* Sándor egyetemi professzor: »A református szellemiség jegyei a református iskolában« címen.

Bevezetőül a református iskola történeti kialakulásáról beszélt. Kálvin iskolájáról szólott és megállapította, hogy ez volt az első és tulajdonképpen az utolsó tiszta református jegyű iskola, amennyiben a pietas volt az uralkodó eszméje. Melanchtonról is megemlékezett, aki a humanitást összeházasította a pietassal.

Nagyon érdekesen mutatott rá dr. Makkai Sándor arra, hogy a történelem folyamán létesült *református iskolák mindegyikénél a professzor személye volt a döntő szempont.*

A református iskoláknak külön törvényei voltak. *E törvényeket nem foglalták irásba, de mindenki megtartotta azokat.* Az iskolák növendékei két részre oszlottak. Az egyik csoportba a kicsik és szegények, a másik csoportba a nagyok és gazdagok tartoztak. A szegények és kicsik feladata volt a gazdagok és nagyok szolgálata, mig ez utóbbiak élelmezték és tanitották a másik csoport tagjait. *Ha valaki nem tartotta be ezt a törvényt, az kirekesztették a növendékek közül.*

Dr. Makkai Sándor a reformatus iskolák történetét egészen a jelenkorig vezette el. Kiemelte, hogy *a református iskola célja mindenkor az erkölcsi szabadságra való nevelés volt. Másik fontos ismertető jegye a református iskolának, hogy a külsőségekben mindig igénytelen volt, de annál nagyobb gondot forditott a lényegre: a belső tartalomra.*

A reformátusság és magyarság egymással való kapcsolatáról beszélve hangoztatta, hogy a *kisebbségi vidékeken a reformátusok voltak azok, akik a magyar értékeket megmentették.*

A nagyszerű, következetes logikával felépitett, meggyőző erejű, értékes és élvezetes előadás egészen magával ragadta a nagyszámban jelenlevő tanárokat és vendégeket. Hogy az előadás milyen mély benyomást tett, azt legjobban bizonyitja a sok hozzászólás. *Dr. Farkas Ignác, dr. Szele Miklós, Porzsolt István dr., dr. Juhász Géza, dr. Pókos Ferenc, Móré József, Varga Zsigmond József fejtették ki véleményüket.*

Az élményt jelentő előadásért dr. *Papp* Ferenc tanügyi főtanácsos mondott köszönő szavakat. Ő is hangoztatta, hogy a református iskolára rendkivül nagy szükség van s hogy a református iskola minden időben megállotta helyét.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, október 23-án reggel 8 órától, október 30-án reggel 8 óráig: Kigyó, Piac u 31, telefon 30-95 Tisza, Péterfia u 61. tel.: 24-52 Csillag, Árpád-tér 1 tel.: 29-32. Isteni Gondviselés, Petőfi-tér és Teleki u. sarok, tel.: 32-81. Mátyás király, Nyilastelep Vámospércsi út 16. tel.: 32-01.

Te vagy...

Kék ég alatt
kinyult karokkal
a könnyet áztató napot csokol
a háborúba vetkőzött világ.

Gurul a labda,
pici piros labda.
illan a vágy
s a nyár meleget
eleg a szépség.

Minden olyan kevés!
Nézd, mily csodaszép ez a virág.
— Szegény..
Mégis lehull a szirma,
Mire megjön az est —
ezer illata hol már.

Most dal, — egy tangó...
majd semmi
és hagyadtan tombol a csend,
ha ner.. kergeti a szél,
kánikula-húron
oszt paródiázó
örök legény.

Csak állok, mint annyi ember
a parton
és intek a fénynek:
nem; — a. örömnek,
dehogy; — búcsúzom a naptól,
s míg csillan a homok,
vagy taposom
a sárga füszált —

egyre zokogja a nyár:
szép volt,
..elmult..,
..de kár.

Miklós Andor.

— **Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. Hadigondozási vasárnap.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Ferenczy Károly, délután 5 órakor Berényi József. Kistemplomban délelőtt 9 órakor dr Erdei Mihály, délelőtt 11 órakor dr Farkas Pál, délután 5 órakor Kerekes János — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Barabás Mihály Károly. Gaspar-téri templomban délelőtt 9 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 4 órakor Vargha Balázs. Ispotálytemplomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Bíró Nyi János.— Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor dr Hegyaljai Kiss Géza, délután 5 órakor dr Hegyaljai Kiss Géza. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Sipos Károly, délután 5 órakor dr Juhász László. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Vargha Balázs, délután 5 órakor Balogh József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kiss István, délután 3 órakor Fentos Tibor. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor dr Czeglédy Sándor. — Augusztaszanatóriumba egynegyed 10 órakor Koncz Zoltán. Egyetemi klinikák: egész héten át Szenes László és Koncz Zoltán. Ügyészségi fogházban 9 órakor Magyar Bertalan. Tegnapkerti áll. iskolában délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos. Téglavetői gyülhazban délelőtt 9 órakor Erdei Károly. Wolfitkatelepi vasasotthonban délelőtt 10 órakor Bányay Zoltán. Hajdútóban délután 3 órakor Kálmán István. Tanyai istentiszteletek: Harmashegyen délelőtt 10 órakor és Lukházán délután 2 órakor László L. Elek, Ondód II. Vedres utlón délelőtt 9 órakor, Kunpálhalmán délelőtt 11 órakor Rápolthy Árpád. Pacon délelőtt 10 órakor. Mézeshegyen délután 3 órakor, Vekerén fél 2-kor Molnár Gyula, Dombos-tanyán délután 1 órakor Nagy Sándor. Kishegyesen délelőtt 10 órakor, Elepen délután 2 órakor Szathmári Lajos, Pallagon délelőtt 9 órakor Pál Antal, Hortobágyon délelőtt 9 órakor, Szikgaton délután 2 órakor, Szovátai-úton délután 4 órakor Vitéz Szabó Endre. Ebesen délelőtt 10 órakor Molnár Gyula r. Szepesen délelőtt 10 órakor Pál Antal, Dioszegi-úton délelőtt 10 órakor és Bánkon délután 3 órakor Udvarnoki György. Gyermekistentisztelet: Egyetemi templomban délelőtt fél 9 órakor Szenes László, ONCsA-telepen délután 5 órakor Vargha Balázs.

— **Folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyetemi templomban** az egyetem által rendezett igehirdetési sorozat tárgya: „A gyülekezet imádsága". Igét hirdet dr Czeglédy Sándor egyetemi tanár.

— **A Szent Anna-utcai toplelkania-templomban** csendes szentmisék reggel 6, 7, 8.20, 9 órakor. Fél 10 órakor a nagymisét mondja dr Bánass László prépost. Prédikál P. Reisz György S. J. Csendes misék még: 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Homokkertben dr Vass Péter, Szobosztói-úton Somhegyi Mihály, a fogházban Palmai József, Pallagon Nagy Miklós, Augusztaszanatóriumban Goes György, Mikepercsen dr Zernye József mondanak szentmisét és szentbeszédet.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál mindkét alkalommal dr Pass László

„A levente élete a magyar népért van"

Ezzel a vezérgondolattal pompásan sikerült bemutatót tartottak az ifjúvezetők.

Három nap óta tart Debrecenben a vidéki levente egyesületi vezetők és oktatók részére az egyesületi ifjúvezetőképző tanfolyam. A többmint félszáz vidéki résztvevő tegnap délután pompásan sikerült bemutatón vett részt, melyet az iparostanonciskola tornatermében tartottak meg. A bemutatón a katonai előkelőségek élén ott láttuk **Hermándy Géza** ezredes, hadtestleventeparancsnokot, valamint a levente egyesületek vezető férfiait.

Az egyesületi ifjúvezetőképző tafolyam hallgatói dr **Csaba János** főhadnagy, a tanfolyam parancsnoka, valamint **Elekes Pál**, a tanfolyam előadója kíséretében jelentek meg az iparostanonciskolában, ahol pontban három órakor kezdetét vette a nagyszabású bemutató, melyen a jelenleg ifjúvezetőképző táborban levő leventék szerepeltek.

Török Károly táborparancsnok üdvözölte a megjelenteket, majd rövid, tömör beszédben ismertette a bemutató jelentőségét. Elmondotta, hogy az itt látottakat kell majd otthon a faluban, vagy községben hasznosítani. Ez a bemutató legyen irányadó arra a munkára nézve, melyet különösen ma kell minden oktatónak végeznie — mondotta a többek között **Török Károly.** Láttunk tábortüzet és foglalkozást, **mely a magyar öntudatot ébreszti leventéinkben.** S ha komoly munkát végzünk, akkor annak sikere nem marad el: a **Szebb Jövő!**

A tartalmas és nagyszerű bevezető után **Roszik Mihály** tizedvezető tizedjével mintafoglalkozást mutatott. Ezen a bemutatón láttuk, hogy leventéink önállóan, milyen nagyszerű dolgokat tudnak véghez vinni.

Két tábortűz következett ezután a műsoron. Az egyik az ősi magyar népballadák alapján, a másik a mai kor vigságán épült fel. A két tábortűz, melyet Kádár Sándor vezetett kifogástalanul, a magyar népballadák értékein keresztül nemzetünk és népünk ősi eredeti hagyományait tárta elénk. Hallhattunk a legrégebbi idők krónikásaitól és a névtelen költőktől népballadákat. Élvezhettük a kitűnően összeállított műsorban a vígkedélyű tréfákat és népi énekeket, melyek óriási sikert arattak.

A nagyszerű bemutatón **Kádár Sándor** ifjúvezető kiforrott tudással vezette a két tábortüzet s összekötő szövegjei élvezetet nyujtottak. Nagyszerűen szerepeltek a népballadák szavalói: **Guti Sándor, Kádár Sándor, Galbán Miklós, Pluhár János, Lankó Pál**, akik Kádár Kata, Kerekes Izsák, Tiszttartó lánya, Bogár István című eredeti népballadákat adták elő nagy hatással.

A vígkedélyű számok szereplői is kitettek magukért s itt **Márkus István, Laluska Pál, Guti Gábor, Somogyi Gyula, Roszik Mihály, Nyemcsók István, Farkas József tudása és talpraesett monológja arattak sikert.**

A több mint két és félórás bemutatón leginkább falusi leventék, népünk nagy értékei szerepeltek. Bebizonyították, hogy van bennük tehetség, csak foglalkozni kell velük.

— **A gör. kat. templomban** délelőtt negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye és októberi ájtatosság szentbeszéddel. — Folyó hó 28-án, csütörtökön délután 5 órakor októberi ájtatosság szentbeszéddel.

— **Dr Neuber Ede professzort,** a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagját, a Corvin-koszoru tulajdonosát a bonni egyetem honoris causa doktorává választotta. Ez a szép kitüntetés annak a tudományos és nagyértékü munkásságnak az elismerése, amelyet dr Neuber Ede professzor már Debrecenben tartózkodása alatt kifejtett és budapesti professzorkodása idején még továbbfejlesztett. A Debrecenben széles körben ismert és köztiszteletben álló professzor méltó kitüntetésének bizonyára nagyon sokan őszintén örülnek és gratulálnak.

— **A külföldi katolikus misszlókról** tart előadást P. Reisz György jézustársasági atya ma délután 3 órakor a gyermekeknek, vasárnap délután fél 5 órakor pedig a felnőtteknek. Ugyanakkor bemutatja Xavéri Szent Ferenc életéről szóló érdekes filmet is. Az előadás a piarista gimnázium dísztermében lesz.

* **Hétfőn,** október 25-én, este **7 órakor zárul** a Bika-szálló kistermében rendezett nagysikerü **képkiállítás** Virágcsendélet, zsáner és tájképek, vallásos és népi életből vett tárgyuak, akt figurális kompoziciók, színes és gazdag anyagból válogathat és vásárolhat a legigényesebb közönség is. Kedvező fizetési feltételek mellett. Megtekintésük díjtalan. Nyitva 9—1 és 3—7-ig.

— **Október hó 31-én a debreceni református teológus gyülekezet reformációi emlékünnepélyt rendez.** Az ünnepély rendje: Délelőtt kb. 12 órakor a nagytemplomi istentisztelet után megemlékezés a Gályarabok emlékoszlopánál, utána Luther, Kálvin és Zwingli emléktábláinak megkoszorúzása. Délután 5 órai kezdettel ünnepély a Kistemplomban.

— **Sepsiszentgyörgyi Benkő Lajos gyásza.** Súlyos csapás érte Benkő Lajos nyug. törvényszéki bírót, felesége, szül. Kerndlor Erzsébet hosszas, súlyos szenvedés után elhunyt. Halála nagy részvétet keltett a város úri köreiben. Gyászolják férjén kívül gyermekei: dr Benkő Lajos ügyvéd feleségével, Benkő Sándor, Gyula, Erzsébet és Juliánna, egyetlen kis unokája, Tinka, valamint testvére, sógornője és a kiterjedt rokonság. Temetése vasárnap délután lesz a köztemető díszravatalozó teréből a református egyház szertartása szerint.

— **Csizik államtitkár kitüntetése.** A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére dr Csizik Béla pénzügyminisztériumi államtitkárnak kiválóan értékes és eredményes munkásságáért teljes elismerését fejezte ki.

— **Bieskázott, de nem tudja miért?** Nagy Ferenc 17 éves és Szabó József 16 éves hajdúhadházi lakosok feljelentést tettek a csendőrségen Szénássy Gergely 25 éves hadházi legény ellen, aki őket megtámadta és késsel megszúrta. Szénássy a csendőrségen beismerő vallomást tett, ittasságával védekezett.

Október 25-én, hétfőn este 7 órakor

ZÁRUL

A BIKA SZÁLLÓ KISTERMÉBEN LÉVŐ NAGYSIKERŰ

képkiállítás

SIESSEN, NE KÉSSEN, HOGY ÖN IS VEHESSEN ÖRÖKBECSŰ ÉRTÉKET, vagy legszebb karácsonyi ajándékot!

3 ÉS 8 HAVI RÉSZLET! - BELÉPŐDIJ NINCS! - TEKINTSE MEG!

Anyakönyvi hírek

Születések: Gábor István kőműves s Sáránd, fiú László, Dormán Dezső sörgyári ügynök Piac-u. 58 fiú János, Perjén István rep. őrmester Erdélyi-u. 44. leány Anna, Schmidt Géza állampénzt. főtiszt Kossuth-u 61. leány Angella, Bihari János asztalos s Harsányi G.-u. 15. fiú Zoltán, Kovács Tamás fm. Hajdúnánás, fiú József, Barkóczi Lajos npsz. Homok-u. 13. fiú István, Gönczi Gyula szikvizgyáros Hajdúszoboszló, leány Ibolya, Vida József fm. Bagamér, fiú József, Kiss József fm. Nagycsere 63. fiú László, Móré István fogy. adóellenőr Diószegi-úti vámház leány Erzsébet, Burai József rakt. munkás Kunhalom-u. 7. fiú József, Czakó István alk. munkás Hangyás-u. 13. fiú Sándor, Kapros István gyári munkás Huszár G.-u. 7. fiú István, Lámfalusi Ferenc gazd. kocsis Kismacs 16. leány Erzsébet, Szilágyi Mihály kőműves s. Nimród-u. 12. leány Margit, Balázs István gazd. kocsis Mikepércs, leány Róza, Vadnai István máv kocsirendező Rigó-u. 97. leány Erzsébet, Nagy Lajos gazd. cseléd Hajdúhadház leány Jolán, Hamar Imre gazd. cseléd Apafa,tanya 13. leány Róza, Gömöri Ferenc kisbirtokos Bellegelő 288. leány Katalin, Mező Sándor alk. munkás Hajdúböszörmény, leány Ilona, Kádár István npsz. Táltos-u. 37. fiú Ferenc, Sáfrány Sándor kőműves s. Sas-u. 2. fió Zsolt. Frózs István kelmefestő s. Dobó-u. 23. fiú István, Turi István kisbirtokos Nagycsere 87. leány Piroska, Czirják Szemán Sándor áll. felvigyázó Barnabás, fiú Sándor, Czebuch István asztalos s. Böszörményi-út 17. fiú István, Deák Ferenc ács s. Hajdúsámson fiú István, Rentka Árpád máv m. Herceg-u. 36. leány Erzsébet, Sánta József villanyszerelő, Tegez-u. 54. leány Róza, Baju Balázs HÉV kalauz Péterfia-u. 46. leány Margit és Mária (ikrek), Juhász Gyula szobafestő s. Attila-tér 2. fiú József, Horváth Sándor napszámos Ruyter-u. 44. leány Mária, Viszokay Győző mezőgazd. kam. intéző Szolnok. leány Márta, Szatmáry József József kir. hg-u. 24. leány Mária, Névtelen Lajos fm Hajdúhadház, fiú Lajos, Fábián Gábor birtokos Egyletkert-u. 66 leány Adél.

Eljegyzések: Geszti Károly máv. munkás Arnold-u. 20.—Lukács Ilona Hétvezér-u. 73.

Házasságok: Szilágyi László áll. tanító Kassa-út 29—Hadházy Emilia Sámsoni-út 30., Bőr István gazdálkodó Szotyori-u. 22—Megyeri Rozália Vendég-u. 52, Murányi Imre tsz. szkvtő Repülő-tér—Szemán Matild Szoboszlai-ut 4/a. Reiter Emil fényképész m. Dévaványa—Andrékó Irén Eötvös-u. 66. Háy Ervin posta műszaki tisztv Simonffy-u. 25—Csordás Irén Hollós-u. 1. Kellner István keresk. Hajó-u. 26—Jablonszki Éva Hatvan-u. 1.

Halálozások: Sándor Ferenc ref. 3 hónapos Nyírmártonfalva, Kiss Sándorné ág. h. ev. 56 éves Kossuth-u. 20 Buri Imre rk. 27 éves Hadházy-telep, Nagy Zsuzsa izr. 22 éves Komády, özv. Boldizsár Jánosné ref 88 éves, Bihari-u 6. Juhos Gáborné ref. 36 éves, Csengerlapos. Nagy Sándor ref., 51 éves Hajdúszovát, Bakóczi Mihály ref 29 éves Csepel, Koponyás Lajosné ref. 63 éves Emerich-u. 19., Visnyei Dezső rk 76 éves Rothermere-u 48.

— **Gyógyithatatlan betegsége miatt kútbaugrott és belefulladt** Kozma János 69 éves hajdúdorogi lakos. Mire rátaláltak, már halott volt. Az öngyilkosságról a hajdúdorogi csendőrörs jelentést tett a debreceni kir. ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

— **Századik születésnapja előtt halt meg.** Az elmult napokban Dévaványán elhunyt. Cs Szabo János, aki 1843. november hó 13-án született s így pár héten belül már 100-ik születésnapját ünnepelhette volna. Az elhalt közel százéves embernek öt gyermeke volt, akik közül négy még életben van, a legidősebb fia 68 éves, a legfiatalabb 59 éves. Tíz unokája, 23 dédunokája és 10 ükunokája van. A gazdálkodást 12 hold földön kezdte meg és most gyermekeire egy lakóházat és 60 hold földet hagyott.

A ruhátlan nő esete a légoltalmi házparancsnokkal

Budapest, október 21. Csendesen sírdogáló asszony került a budapesti törvényszék egyes bírája elé. Hatósági közeg elleni erőszak címén helyezték vád alá, mert Nagy Ferenc helyettes légoltalmi parancsnokot kétszer arculütötte. A két pofon története a tárgyaláson derült ki.

— Tekintetes törvényszék — vallotta Nagy Ferenc —, a ház körül ellenőrző **utamat** végeztem és észrevettem, hogy Kósáék lakásából fény szivárog ki. Zseblámpámat felkattintottam és figyelmeztetésül bevilágítottam az ablakon. A következő pillanatban Kósa János kirohant lakásából és felelősségre vont. Alig tudtam néhány szót szólni, kirohant Kósáné született Dózsi Ilona és megütött.

Kósáné előadta, hogy egy augusztusi meleg estén tíz óra után érkezett haza férjével.

— Rettenetes meleg volt — vallotta —, nem akartuk az ablakot becsukni és elsötétíteni, hanem **a sötétben kezdtünk vetkőzni a lefekvéshez. Rajtam már egy szál ruha sem volt, amikor Nagy úr bevilágított lámpájával.** Férjem felháborodottan kiszaladt, hogy felelősségre vonja Nagyot, akiről nem tudta, hogy kicsoda.

— Nagy így magyarázkodott: **„Tisztességes asszony miért mászkál otthon ruhátlanul?"** Ez annyira felháborított, hogy én is kifutottam és indulatomban inzultáltam Nagyot. Tekintetes törvényszék — hangoztatta — még egyszer sajnálom, amit tettem.

A bíróság Kósánét 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a villamos áramfogyasztóközönségünket, hogy hálózatunkon eszközlendő javitások miatt, f. hó 24-én, vasárnap reggel hat órától 14 óráig a következő helyeken az áramszolgáltatás szünetelni fog: Híd, Bánffy utca, Diószegi út, közvágóhíd, Bihari-telep, Gerébi-telep és Bozzai-telep Létai út külsőrésze. **Világítási Vállalat.**

— **A Kimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság** közgyülése a napokban dr gróf Zichy János v. b. t. t. elnöklete alatt megtartott ülésen megállapította az 1942—43. évi zárszámadásokat. A vállalat üzleti forgalma 121,2 millió pengőt tett ki és a mérleg a szükséges leirások után 2,898,608,33 pengő tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság az október hó 30-ra egybehivandó rendes évi közgyülésen, ugyanugy, mint az előző évben, részvényenként 5 pengő, összesen 2,418,000 P osztalék fizetését fogja inditványozni. Az igazgatóság Rajdy János műszaki tanácsost és Fábry Ferenc főmérnököt műszaki főtanácsossá, dr Vargha Kálmán főmérnököt műszaki tanácsossá, Szilágyi István főtisztviselőt pedig cégvezetővé nevezte ki.

— **Utazóközönség figyelmébe.** Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a Debrecen és dr Vásárymenedékház közt a hétköznapokon közlekedő 18-17. sz. és vasárnap közlekedő 16-15. sz. motorvonat közlekedtetését beszüntettük. Debrecen Városi Gazdasági Vasút Igazgatósága.

— **Halálos szerencsétlenség érte az olasz haditengerészeti államtitkárt.** Antonio Legnani tengernagyot, az olasz haditengerészeti minisztérium államtitkárát Vicenza és Verona között halálos autószerencsétlenség érte. Az államtitkár autója az árokba zuhant és őt súlyos sebesülten szállították be a vicenzai kórházba, ahol szerdán délben 13 órakor meghalt. A Ducét fájdalommal töltötte el a gyászhir és a tragikusan elhunyt államtitkár számára állami temetést rendelt el.

— **Repülőhalál.** Zvolenszky Egon repülőhadnagy október 20-án délelőtt 11 órakor kötelességének hü teljesítése közben Kecskeméten repülőhalált halt. Temetése október 23-án délután lesz a rákoskereszturi hősök temetőjében. (MTI.)

— **Kinyomozták a zágráb—károlyvarosi vasútvonal rongálóját** a német titkos rendőrség tagjai egy görögkeleti vallású pályaőr személyében, aki minden elhelyezett aknáért 6000 kunát kapott megbízóitól.

Gyászrovat

Zih Géza meghalt

Zih Géza, a Forgalmi Banknak több 30 éven át volt pénztárosa, utóbb cégjegyzője, életének 78-ik évében hosszas és súlyos szenvedés után elhunyt. Zih Géza közismert férfiú volt. Mint református egyházának buzgó tagja hosszú időn át tevékeny részt vett az egyházi életben mint presbiter és mint egyházrészi tanácsos egyaránt. Gyermekkel nem áldotta meg házasságát Isten, azonban árvákat neveltetett és a szegényeknek segítségére sietett mindenkor. Halálát özvegyén és nevelt leányán kívül széleskörű rokonság és tisztelők, jóbarátok serege gyászolja. Zih Sándornak, Debrecen „aranyszájú lelkipásztorának" volt unokatestvére.

—oOOOo—

Sepsiszentgyörgyi Benkő Lajosné Kerndler Erzsébet 65 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 2 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Lakás: Fürdő-u. 6. Gebauer rendezi.

Wissnyey Dezső nyug. uradalmi főintéző 76 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután ¼4 órakor lesz a köztemető díszravatalozó teréből római kat. szertartás szerint. Lakás: Rothermere-utca 48. Dankó temetkezés.

Özv. Nagy Lászlóné Szoboszlai Sára 76 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt 9 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó teréből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Bercsényi-u. 55. Dankó temetkezés.

Nagy Dániel temetése Nagyiétára való hazaszállítás után szombaton délelőtt 11 órakor lesz. Dankó temetkezés.

Nagy Tibor VII. gimnáziumi tanuló temetése hétfőn félnégykor lesz a díszteremből református szertartással. Lakásunk: Monti ezredes-utca 4. Csurka temetkezés.

Özv. Stanc Istvánné Papp Rozália 60 éves g. kat. temetése szombaton délután 3 órakor lesz a köztemető hármas ravatalozójából. Pusztai temetkezés.

Kovács András gazdálkodó 48 éve református temetése vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a köztemető II. B) ravatalozójából. Pusztai temetkezés.

Gábor István r. kat. 63 éves temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a köztemető hármas ravatalozójából. Pusztai temetkezés.

Néhai Beck Mór sírkőavatása vasárnap, október hó 24-én délelőtt 10 órakor lesz, amelyre ismerőseinket szeretettel meghívjuk.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett édesanyánk, özv. Koponyás Lajosné ravatalánál nyilvánított jóleső részvétekért, koszorúkért, csokrokért mindenkinek igaz köszönetet mondunk. A gyászoló család.

— **Hetvenperces légi riadó volt Zágrábban.** Repülőgépzúgást nem hallottak és a légvédelem sem működött.

— **Meghalt az utolsó királyi asztalnok.** Nyolcvanhatéves korában meghalt bori Borhy György titkos tanácsos, a felsőház tagja, aki I. Ferenc József és IV. Károly asztalnoka volt és mint ilyen, utolsónak viselte ezt a tisztséget. Az elhunyt kiváló gazdasági szakértő volt. Nagy részvét mellett temették el a gyöngyöstarjáni családi sírboltban.

— **Tilos a költözködés Szerbiából a Bánátba.** Belgrádi jelentés szerint a német körletparancsnokság további intézkedésig megtiltotta Szerbiából a Bánátba való költözködést.

Hölgyeim!
Nem drága az ANGORA KALAP,
ha „KALAPIPAR"-nál
Széchenyi-utca 7. szerzi be
Elsőrendű szalonmunka
Fővárosi modellek
P 50.— és 55.—

Üzenetek a frontról

Molnár József honvéd a K. 972 tábori postáról üzeni Kabán lakó édesanyjának, hogy a közeli viszontlátásig szerető csókjait küldi. Jól van, egészséges.

Gulyás Mihály őrmester a Z. 610 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe Gulyás Mihálynénak, hogy ne aggódjanak, mert jól van, egészséges. Kéri, sok levelet írjon.

Guti Antal honvéd a K. 264 tábori postaszámról üzeni feleségének és fiának, hogy ne aggódjanak, ha átmenetileg nem kapnak tőle postát. Semmi baja sincs, s teljesen egészséges. Szerető csókjait küldi.

Ifj. Magyar Károly őrvezető a B. 485 tábori postaszámról üzeni feleségének és hozzátartozóinak, hogy nyugtalanságra semmi ok sincs, mert hála Istennek egészséges. Otthonról sok levelet vár. Mindenkit szeretettel csókol.

Déri László zászlós a K. 784 tábori postáról a közeli viszontlátás reményében szerető csókjait és üdvözletét küldi feleségének és hozzátartozóinak. Semmi baja sincs, teljesen egészséges.

Fazekas József tizedes a Z. 558 tábori postáról üzeni Nánáson lakó feleségének, kicsi fiának és ismerőseinek, hogy jól érzi magát, egészséges. Kéri sok levelet írjanak. Mindenkit csókol.

Boross Sándor honvéd a Z. 558. tábori postáról üzeni Debrecenben lakó szüleinek, rokonainak és Váradi Hédinek, hogy jól van, egészséges, sok levelet vár, különösen Hédikétől. Csókjait, üdvözletét küldi.

Csathó István őrvezető a Z. 558 tábori postáról üzeni szüleinek és testvéreinek Szovátra, hogy egészsége kifogástalan. Kéri ne aggódjanak, ha egyelőre nem kapnak tőle levelet. Mindenkit csókol, üdvözöl.

Papp János a Z. 558 tábori postáról üzeni Debrecenben és Szoboszlón lakó feleségének, s gyermekeinek, szüleinek, testvéreinek, rokonainak és Fehér Andráséknak, hogy jól van, egészséges. Sok levelet vár. Szerető csókjait, üdvözletét küldi.

Melka László őrvezető a K. 211 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó szüleinek, hogy hála Istennek jól érzi magát, semmi baja sincs. Kéri, hogy új címére, tehát a K. 211 számra írjanak. Szerető csókjait küldi.

Mikó Sándor hadapródőrmester a K. 256 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó szüleinek és hozzátartozóinak, hogy jól van aggodalomra nincs ok. Sok levelet vár otthonról. Sok szerető csókot küld.

Ökrös László honvéd a K. 889 tábori postaszámról üzeni szüleinek Ujlétára, hogy semmi baja sincs, egészséges. Kéri, egyelőre ne várják. Sok csókot, az ismerőseknek üdvözletet küld.

Gere Béla honvéd az F. 598 tábori postáról üzeni Debrecenben lakó szüleinek, hogy jól van, egészséges. Kéri sokat írjanak. Sokat gondol haza. Szerető csókjait küldi.

— **Sumner Welles ujságíró lett.** Stockholmi jelentés szerint Sumner Welles amerikai volt helyettes külügyiniszter, aki csak nemrég vált meg állásától, huszonöt cikk megírására leszerződött az egyik nagy amerikai laphoz. Írásait az amerikai közvélemény érthető érdeklődéssel várja, mivel Sumner Welles most már magánember s bizonyos dolgokban nem köti többé a titoktartás.

— **Háromszor arculütötte a kalauznőt, kétszáz pengőre ítélték.** Lavotta Géza fővárosi magántisztviselőt a bíróság kétszáz pengőre ítélte, mert Kőrösi Eszter kalauznőt háromszor arculütötte. A büntetést a törvényszék egyelőre felfüggesztette s enyhítő körülménynek tudta be az, hogy a kalauznő ingerlékeny természetű s egyízben már otthagyta a szolgálatot.

— **Az utcán kirabolták Dencsik Jánost, akit őrült felesége szívenszúrt.** Hetekkel ezelőtt történt, hogy Dencsik Jánosné budapesti lakos megőrült, két gyermekét késsel súlyosan megsebesítette s urát szívenszúrta. Dencsik Jánost sokáig ápolták a kórházban s mikor kiszabadult, a szerencsétlen embert az utcán kirabolta valaki. Az ismeretlen tettest a rendőrség keresi.

Hirdetmény a mindszenti koszorú- és virágárusításról

Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a folyó évben a mindszenti koszorú és virág árusítását a Városháza-utcában, a Rózsa-utcán, a Dégenfeld-téren és a Szent Anna-utcán mindkét fasorban a városi hatóság által megjelölt helyen engedélyeztem. Felhívom az alkalmi árusítást folytatni szándékozókat, hogy 3 pengős okmánybélyeggel, vagy szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth-utca 20. III. em. 95. sz. hivatalos helyiség) mutassák be. Figyelmeztetem a kérelmezőket, hogy a kérvények benyujtásakor keresztény származásukat születési anyakönyvi kivonattal igazolni kell, férjes nőknél ezenfelül házassági anyakönyvi kivonat bemutatása is kötelező.

Nem kertész, illetőleg iparjogosítvánnyal, vagy termelői igazolvánnyal nem rendelkező kérelmezőknek a kérvényezéssel egyidejűleg két megbízható tanu aláírásával kiállított nyilatkozattal, vagy más hitelt érdemlő módon igazolni kell azt is, hogy a virágnövényzet bagy koszorú kitől és milyen mennyiségben szereztetett be. Kertészek és virágkereskedők a Kossuth-utcai virágpiacon árusítanak.

A mindszenti koszorú- és virágárusítást kizárólag október hó 29., 30., 31. és november hó 1. napján lehet gyakorolni. Polgármester.

A közönség szava

A ruhaakcióban való részesítést kérnek a Világítási Vállalat munkásai

Olvastam, hogy a fontos üzemek alkalmazottai részesülnek a most kezdődő kedvezményes ruhaakcióban. A Világítási Vállalatnál erről még nem hallottunk. Kérjük az illetékeseket gondoljanak ránk is. Mi kivagyunk téve az időjárás viszontagságainak. Bármilyen az időjárás, télben, fagyban, viharban, nekünk az oszlop tetején kell igazán közérdekü munkánkat elvégezni. A mai ruhaárak mellett igazán nem tudunk felkészülni a télre, ezért igazán rászorulunk a kedvezményes árú ruhára.

Egy szerelő.

— **Ma döntenek Stockholmban a tudományos Nobel-díjak sorsáról.** Ugy tudják, több díjat nem fognak kiadni, igy lehetetlen a Nobel-békedíj odaitélése.

— **Véletlenül hamispénzgyártót fogtak el.** A somogymegyei Téklán a csendőrök elfogták a dohánycsempészéssel vádolt Sztraga István 26 éves horvát menekültet. Dohányt ugyan nem találtak nála, ellenben nagyobb mennyiségü hamispénzt hordott magánál, melyekről hamarosan kiderült, hogy „saját gyármányúak". Sztragát letartóztatták.

— **Nemrég halálhírét költötték Romain Rollandnak,** a francia írónak. Most egy jelentés arról szól, hogy a francia írót letartóztatták és internálták. A letartóztatásnak azonban sem idejét, sem helyét nem közlik.

— **Ketten halltak meg egy csirke miatt.** Magyarszögyén községben az egyik használatlan 15 méter mély kútba beleesett egy csirke. Oláh Rozália 33 éves ottani lakos lemászott a kútba, hogy a csirkét kiemelje, de alig ért néhány métert lefelé, ájultan zuhant a kút aljára. Bari Kálmán 43 éves szögyéni lakos ki akarta emelni Oláh Rozáliát, de ő is lezuhant. Előbb a csendőrök igyekeztek kimenteni a szerencsétleneket, de amikor fáradozásuk nem járt eredménnyel, az esztergomi tüzoltókat hivták, akik kiemelték a kútból a két ember holttestét. Orvosi vizsgálat szerint halálukat oxigénhiány miatt fulladás okozta.

KÖZGAZDASÁG

A vasanyag elosztásáról tárgyalt a lakatos szakosztály

A lakatos-szakosztály **Király Imre** lakatosmester elnöklésével ülést tartott, amelyen az elnök beszámolt a szeptemberi vaselosztásról. **Bihary Gábor** lakatosmester terjesztette elő a számszerü adatokat, melyek végeredménye, hogy a lakatos-szakosztály 825 kiló rúdvasat, 60 kiló fényes drótot és 120 kiló szeget, tehát 945 pengő értékü anyagot kapott a tizenhárom szakmát magába foglaló lakatosszakosztály részére. Az anyagokat kiosztották, 51 pengő értékü anyag kivételével, ami visszamaradt, mert nem váltották ki. Az elosztás csak úgy volt lehetséges, hogy a lakatosok 40 százaléka kapott most anyagot, azok, akik segédekkel dolgoznak és tényleg szükségük volt az anyagra.

Ottó Mihály kifogásolta, hogy ő nem kapott anyagot, amire az elnök megfelelő választ adott.

Elmondotta Király Imre azt is, hogy október 8-án a kamaránál értekezlet volt az anyagelosztás ügyében és erre minden szakmából meghivtak iparosokat. A kovácsok 75 mázsa, a lakatosok csak 8 mázsa anyagot kaptak, annak ellenére, hogy a lélekszámuk ötszázon felül van, a kovácsoké pedig csak 155 a munkásokkal együtt. Az iparkamara közölte, hogy a nemesacélt kivették a jegyrendszer alól, ez szabadon vásárolható. Vaslemezből elfogadták a lakatosszakosztály elnökének érvelését és a kamara 70 százalék lemezt juttatott nekik. Egyébként maga Radó miniszteri biztos is a kovácsok mellett foglalt állást az anyagelosztás aránya tekintetében, mert a nyilvántartott magánszekereket a gazdák kötelesek jókarban tartani arra az esetre, ha a honvédségnek szüksége lenne rájuk, üzemképes állapotban legyenek. Ez nagy nemzeti érdek.

Nagy Sándor lakatosmester hangsúlyozta, hogy a szakosztály érdekei nincsenek kielégítve, a számaránynt nem vették figyelembe, az elosztással nincsenek megelégedve. Kénytelenek a megrendelők elől bujkálni, mert a munkát nem tudják szállítani. A kovácsok terményért is dolgoznak. Egy lakatos 12 kiló vasból nem tud megélni. Őszinte bepillantást kérnek a helyzetbe és tárgyilagos határozatot.

Pataky J. az adófelszólamlási bizottságban hozott határozatokkal kapcsolatban sérelmeket hangoztatott, majd kijelentette, hogy az iparkamarai miniszteri biztos volt az, aki figyelembe vette a többi szakmák érdekeit is. Minden iparosnak joga van élni, ezért jutott kevesebb vas nekünk, mint egy korábbi értekezleten, ahogy megbeszéltük. A szakosztály forduljon egyenesen **Bornemisza** miniszterhez és kérje, **ugyanolyan arányban történjék itt a szétosztás, mint Budapesten, ha ez az arány jó.**

Bartha Sándor a késes-szakosztály nevében a hulladékvasak kiadását kérte, ezzel szemben lemondtak a külön kiutalásról.

Kállay Sándor köszönetet mondott **Király Imrének** a vaselosztás körüli harcáért és fáradozásáért és javasolta, a kereskedők osszák ki a vasat.

A szakosztály végül tudomásul vette az elnök jelentését. Ezután egy fontos miniszteri döntést jelentett be Király Imre éspedig azt, amelyet a polgármester határozata elleni fellebbezésre a miniszter most meghozott.

A polgármester megtiltotta a város belső területén az oxigénpalackok kereskedelmi raktári tárolását. Azt kivánta, hogy a műhelyek az állomásról vigyék magukkal a palackokat saját műhelyeikbe. A miniszter most **azt közölte, hogy nincs olyan jogszabály, amely megtiltaná, hogy oxigént és dissou-gázt tartalmazó szabványos acélpalackokat, ha** azok az előírt rendeleteknek megfelelőek és a légoltalmi előírásoknak megfelelően tárolják, **a kereskedemi céloknak megfelelő raktárhelyiségekben tárolhatók ne lennének.**

A miniszter döntését tudomásul vették.

Király Imre ezután közölte a szakosztály tagjaival, hogy melyek azok a munkák, amelyeket az anyaghiány miatt korlátozottan, vagy egyáltalában nem szabad elkészíteni.

—oOOOo—

Mi ujság a budapesti élelmiszernagyvásártelepen

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint október 15-től 21-ig az élő- és vágottbaromfi, valamint a tojáspiacon az árak nem változtak. A zöldség- és főzelékfélék piacán a vöröshagyma és foghagyma legmagasabb hivatalos nagykereskedelmi ára a következő: vöröshagyma I. rendű 36.07 P, II. rendű 30.36 P, foghagyma: I. rendű 101.44 P, közepesrendű 89.56 P, II. rendű 79.84 P q-kint. A többi árucikk közül a zöldpaprika éra 20 fillérrel csökkent, viszont a kelkáposzta ára 20, a tisztított karfiol ára 80, a leveles karfiol ára 90, a vajbab ára pedig 100 fillérrel emelkedett kg-kint.

—oOOOo—

Hirdetmény

A m. kir. földmivelésügyi miniszter úr **az olyan gazdasági cselédek, gazdasági munkások részére, akik az egy helyben töltött hosszu szolgálatuk, illetve munkásságuk magatartásuk és jóravalóságuk által, továbbá munkaadóikkal szemben tanusitott magatartás, valamint nemzethüség tekintetében munkatársaik közül különösen kitüntek, hüséges szolgálatuk elismeréséképen az 1944 évben is pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kiván adományozni.**

Felhívom ebből a célból azokat a munkaadókat, akiknél olyan gazdasági cseléd szolgál, aki példás és hüséges viselkedése mellett legalább 25 évet töltött egy munkaadónál, illetve egy gazdaságban, hogy ezeknek a cselédeknek a nevét, lakását, személyi és szolgálati adatait a Debreceni Gazdasági Egyesületnél folyó évi november hó 15-én déli 12 óráig jelentsék be.

A kizárólag háztartási munkát végző beléő cselédek, továbbá azok, akik a multban már ilyen kitüntetésben részesültek, jutalmazásra nem jelenthetők be.

Felhívom ezenkívül azokat a gazdasági munkásokat, akik megbízhatóságuk, szorgalmuk és jóságuk folytán a fenti pénzbeli jutalomra és elismerő oklevélre igényt tartanak hogy erre vonatkozó bejelentésüket ugyancsak folyó évi november hó 15-én déli 12 óráig afent irt helyen tegyék meg.

Polgármester.

SPORT

Győzelmi reményekkel néz a DVSC a Szolnok mérkőzés elé

A DVSC a héten erős edzésekkel készült a vasárnapi Szolnok elleni mérkőzésre, mellyel a NAC és Ujvidéktől elszenvedett vereségek után győzelmi szériát akar elinditani. A csapat a felgyógyult Nagy Mihállyal és Zilahyval, Nagy I. — Csokai, B. Nagy — Orosz, Nagy II., Zilahy — Szabó, Tisza, Sidlik, Mester, Szilagyi összeállitásban veszi fel a küzdelmet. A Szolnok hosszú idő után ismét teljes csapatával lép a pályára Debrecenben, felgyógyult ugyanis Szücs is, a válogatott középfedezet. Horváth, Kispéter, Szücs, Kollath, Szántó, Korom, Nagy I. személyében igazi klasszisokkal rendelkezik a szolnoki csapat és a debreceni közönség kitünő sportot, szép mérkőzést láthat.

A DVSC—Szolnok mérkőzés, melyet Dankó játékvezető vezet, partjelzői pedig a két kitünő debreceni játékvezető: Harsányi László és Kőrössy Antal lesznek, délután 3 órakor kerül lejátszásra. Előzőleg 1 órai kezdettel szintén érdekes mérkőzés lesz: a »kis-DVSC« játszik a Nagyváradi Törekvéssel a Diószegi-úti sporttelepen.

Kerületi birkozóverseny „testvérharccal"

A DVSC és DTE rendezésében bonyolitják le vasárnap a kerületi szabadstílusú és görög-római birkozóversenyt. A verseny egyik érdekessége, hogy azon a DVSC két csapattal is indul és érdekes »tesverharcok« lesznek az egy egyesületbe tartozó Tarányi—Gedeon, Németh—Antal között, sőt egy szószerint vehető »testvérküzdelem« is lesz Mihályfi I.—Mihályfi II. között. A birkozóversenyen indul a Szolnoki MÁV és Böszörményi Levente Egyesület birkozógárdája is. A verseny 11 órakor kezdődik, hogy befejezést nyerjen még a DVSC—Szolnok mérkőzés előtt és a közönség mindkét érdekes sporteseményt megnézhesse.

A vidék előretörését mutatja az NB I-bajnoksda jelenlegi al-

lása. Négy vidéki csapat áll az élen: 1. Nagyvárad, 3. SalBTC, 4. SzVSE, 5. Kolozsvár. Egyedül a Gamma furakodott a vidéki négyes közé. Csak arra vagyunk kíváncsiak mikor ismerik el az MLSz-nél a vidék fölényét annyira, hogy az MLSz vezetőségében, a JT-ben és általában labdarugóéletünk irányításában is megkapja a vidék a résztvevő csapatok számaranyának megfelelő képviseletet.

— **Amatőrbajnoki mérkőzések** lesznek vasárnap a Stadionban. A Tiszthelyettesek—P. MÁV II. és DMTE—Villanygyár II. bajnoki mérkőzéseket játszák le a csapatok délelőtt 9, illetve 11 órai kezdettel.

Sárosi Bélát és Váczit két-két nétre tiltotta el az egyesbíró a játéktól, de Sárosi Béla részére a szövetségi kapitány kegyelmet kért.

Mies, a kitűnő német játékvezető lesz a magyar—svéd nemzetközi labdarugómérkőzés játékvezetője.

A keleti kerület birkozó csapatbajnoki küzdelmeit vasárnap a DTE tornacsarnokában bonyolítják le. A csapatbajnoki küzdelmeken a DVSC két csapattal, a Szolnoki MÁV és a Hajdúböszörményi LE egy-egy csapattal indul. A versenyek jó sportot és remek küzdelmet ígérnek.

Tasnády, Papp dr. és Matura vendégszerepelt a hivatásos birkozók erőpróba edzésén.

Ma főiskolai országos és vidéki csapatbajnoki küzdelmek lesznek Budapesten, melyen Debrecenből a DEAC és a DGASE csapata indul.

Az országos levente ökölvívó bajnokságok ma kezdődnek a budapesti Sportcsarnokban. A debreceni ökölvívóktól szép szereplést várunk.

A MUSz letiltotta Hámori Inek a MAFC-ban való szereplését.

Móré János volt és jelenlegi csapata holnap találkozik egymással Debrecenben. A mérkőzés melyen a DVSC és a Szolnok csapata küzd majd a bajnoki pontokért remek küzdelmet ígér s ezen eldől, hogy Móré János jelenlegi vagy régi csapata a jobbik.

Uszoki, a győri ETO tehetséges jobbszélsője, újra lábtörést szenvedett. Ismeretes, hogy a botrányos ETO—BSzKRT osztályozó mérkőzésen Uszoki lábát törte. A játékos nemrég hagyta el a kórházat s a napokban már részt vett az ETO edzésén, ahol oly szerencsétlenül csapott összeütközésbe játékostársával, hogy a lába ugyanazon a helyen, ahol az előbbi törése volt, eltörött. A játékost azonnal kórházba szállították.

A fővárosi sportsajtó távolbalátó versenyén a DVSC csapatát a pályázók általában a 13 helyre várják. Vannak, olyan pályázók, akik a 10, illetőleg a 14 helyet adják a debreceni csapatnak.

Molnár Borbála, Nagy László és Kiss Ernő, a DEAC három tehetséges úszója, kapott meghívást a MUSz október 24—28 között megrendezendő úszóedzőtáborára. A debreceni úszók a legjobb vidéki és fővárosi úszókkal a budapesti Nemzeti Sportuszodában végzik majd edzésüket. Az úszókat valószínűleg Schmidt Gyula testnevelési tanár vezeti a fővárosba.

A keleti kerület férfi és női egyéni összetett tornászbajnoki küzdelmeit október 30-án és 31-én bonyolítják le Debrecenben a DTE tornacsarnokában. Ez a verseny egyben válogató viadal lesz a november 14-én megrendezendő Debrecen—Budapest városokközötti tornászviadalra. A kerületi bajnokságokon minden élvonalbeli versenyzőnk rajthoz áll, úgyhogy a közönségnek szép versenyben lesz alkalma gyönyörködni.

A keleti kerület utolsó atletikai versenyét Szolnokon 31-én rendezik, melyen a kerület atléta egyesületei indulnak.

Felkérem a Debreceni Levente Egyesület alanti játékosait, hogy vasárnap október 24-én reggel fél 6 órakor a Kisallomásnál okvetlen jelenjenek meg. Parti, Orbán, Mikola, Molnár, Csorba, Figula, Fodor, Nyári, Matkó, Csizmadia, Nagy, Marozsán, Balogh, Riskó. Útirány: Hajdúböszörmény.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ 54

GÁLOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelései, nyomozásai diszkrétek, eredményesek. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72. 54—1576 12 3.

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78. 54—764 11. 9.

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó irodája bizalmasan megfigyel, s nyomoz. Lorántffy u. 19 54—1519 10 31.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

FELES konyhakertészt egy magyarholdas kertbe keresek. Honvédtemető u. 6. 2—504 vv.

ÚJSÁGKÉZBESÍTŐT felvesz a „Debreczen" kiadóhivatala. Jelentkezhetnek **idősebb férfiak és asszonyok is. — esetleg rokkantak. Gyakorlatlanokat betanítunk, jó kereseti lehetőség, nyugdíj. Jelentkezni délutánonként a kiadóhivatalban József kir herceg u. 1. sz. —484 vv.**

IGAZOLVÁNYOS ujságárust és kézbesítőt, csapókerti körzetbe felvesz a kiadóhivatal. Havi kereset 200 P körül. Jelentkezés délutánonként a DEBRECZEN kiadóhivatalában, József kir. herceg u. 1 483 vv.

FESTÉKGYÁRBA munkásokat felvesz — Weisz Bertalan Hatvan u. 8. sz. 2—564

KOCSIST feleségével együtt azonnal felveszek, Tengerész u. 2. sz. (vágóhídnál). 2—578

ALTISZTI teendők elvégzésére nőt, vagy férfit, esetleg fiatalkorút felveszünk. Astra Biztosító, Széchenyi u. 1. 2—573

FÉRFI, jól számolni tudó kimérő munkásokat felvesz a városi szesznagykereskedés, Rózsa u. 3. sz. Jelentkezés délben 12—1-ig. 2—544

GAZDASÁGI ÁLLÁS FÉRFI (26)

SZESZGYÁRI gazdaságba keresünk stabil vizsgázott gépészt azonnali belépéssel. Ajánlat: nyírábrányi gazdaság, Nyírábrány. Pozsgai intéző. 26—279

HÁZMESTERI ÁLLÁS FÉRFI (29)

FIZETÉSSEL házmestert felveszek. Tengerész u. 2. 29—579

KÖZJKORÚ házaspár házmesteri állást keres november elsejére. Házi munkát is vállalunk. Maróthy György u. 5. Nagy. 29—1759

IRODAI FÉRFI (32)

GAZDASÁGBA irodai gyakornokot keresünk, aki a számadások vezetésében is jártas. Ajánlatok nyírábrányi gazdaság, Pozsgai intéző címre kéretnek. 32—278

IPARI FÉRFI (33)

MEGBIZHATÓ józan, jómunkás sütősegéd azonnali belépésre keres tetik. Derecske, Rakusz-sütöde 33—480

ASZTALOS segédet azonnali belépésre felveszek. Erzsébet u. 28. 33—566

URISZABÓSÁGBA nagymunkást, erős kézi munkást s kézimunkást felveszek, Bányai János, Rákóczi u. 7. 33—560

ASZTALOS segédeket állandó munkára felveszek. Mester u. 40. 33—571

EGY ügyes fodrászsegéd azonnal beléphet. Egy tanulót felvesz Marosvári központi egyetem. 33—522

TANULÓ FIÚ (64)

TANULÓNAK fiút —, vagy leányt felveszek, Fábiár szalon, Kálvin-tér 11. sz. 64—570

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓFIUT, megbízhatót azonnal felvesz Bory írógépvállalat, — Deák Ferenc u. 2. 49—1775

EGY ügyes kifutó felvétetik Körössy, Mester u 39. sz. 49—572

KIFUTÓT, erőset fiatalt nagy fizetéssel felvesz Szilágyi füszeres, Vámospércsi sorompónál. 49—1779

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

SZAKKÉPZETT (masször) fürdős, beteg ápolói állást keres. Sím a kiadóban. 1—515

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

TAKARITÓNŐT, orvosi rendelőbe, csak jó bizonyítvánnyal, rendes, megbizhatót keresek. Honvédtemető u. 6. 4—503 vv.

HÖLGYFODRÁSZ segédlányt azonnali belépésre felvesz Pelles fodrász-szalon, iparkamara épület. 4—1772

SZOBÁT adok középkorú komoly nőnek, József kir herceg u. 6. sz. földszint jobbra, első ajtó. 4—569

FOGORVOSI rendelőbe intelligens leányt felveszek, dr Wejsz Endre, Svetits bérház. 4—585

VIDÉKRŐL bejáró munkásnők állandó munkára, bélhúrkészítéshez felvétetnek. Lakfalvi, Kétmalom u. 10. 4—576

ÁPOLÓNŐK idegklinikára felvétetnek. Jelentkezés idegklinikán. 4—528

IRODAI NŐ (34)

KEZDŐ gépírónőt szerényebb fizetéssel azonnal felveszek Varga ügyvéd, Szappanos u. 3. 34—557

BEJÁRÓNŐ (8)

BEJÁRÓNŐ azonnal felvétetik, dr Révész, Piac u. 77. I. em. 8—1785

IPARI NŐ (35)

GYAKORLOTT kezdő zacskóragasztó lányokat felvesz ALBERT, Erzsébet u. 48. 35—478

HÖLGYFODRÁSZ segédlányt és tanulót azonnal felveszek, Vad, Kossuth u. 36. 35—1784

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

15—16 ÉVES mindenes lányt felveszek azonnal. Tóth sütőde, Samsoni út 48. 30—444

MINDENES cselédet felveszek Marton Ferenc Hatvan u. 52. 30—487

FŐZŐMINDENEST Budapestre, kis családhoz felveszek Arany János u. 48. harmadik ajtó 30—529

SZOBALÁNY (60)

MINDENES szobalányt esetleg bejárót felveszek Lehet zsidó is. Jelentkezés vasárnap 3—5-ig. — Werbőczy u. 2. II. 4 a. 60—496

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

ÁPOLÓNŐ, klinikai gyakorlattal, könnyebb beteghez délelőttre ajánlkozik. Cím a kiadóban. 3—543

ÜZLETI AJÁNLAT 67

ÉRTÉKES vásznaiból, selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, himezzük ágynemüit, fehérneműit, függönyeit. — Megrendelőing anyagjait külön bebiztosítottuk. „Favorit" Csapó u. 24 sz 67—573 12. 31

GYÖNYÖRŰ, kabátok s kosztümök pontosan készülnek „Tildi" divatszalonban, Rákóczi u. 11 67—1783 11. 1.

KÖLCSÖNZÖK, veszek porszívót, gramofont. — Kerékpárosoknak ajánlok: dinamófejet, elemlámpát hátfényt, sárhányót, pumpát, csontolajat. Soltész, Kálvin-tér 2 67—144 10 31.

SZÖRME bundákat javítok, alakítok festek, veszek, eladok, Kóváry szücsmester, püspöki palota 1. 31. 67—593 11 31

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u 7. sz. kisállomásnál. 67—1792 1. 3

CIANOZ, vizsgál, zsiriktelenít felelősséggel Kiss, Méliusz-tér 7 Telefon: 14-30 (veres templomnál). 67—606 11. 4.

TÖRÖTT gramofon lemezért 3.— P-t fizetek. Villanykörtecsere 30 f., Biró, Hunyadi u. 22. 67—33 11. 20

RÁDIÓAMATŐROK, hangszórók, trafók, kondenzátorok, warnispótló potenciométerek, használt alkatrészek kaphatók. Kölcsönzök porszívót, gramofont, Soltész, Kálvin-tér 2. 67—144 10. 31.

SIRKÖVEK müköből és terméskőből, mészsalak gyümölcsösök részére és pirossalak kerti utakra kaphatók a debreceni mükögyárnál, Fürdő u. 2 sz. 67—279 vv

BUNDÁJÁT most készíttesse, alakíttassa, — Katona Vilmos szücsmesternél, Simonffy u. 2 Telefon: 12-32. 67—157 12. 12

BÖRKABÁT fordítást átalakítást pontosan vállal, Tegdes János szabómester Püspöki palota. 67—1996 11. 20.

LEGOLCSOBBAN festi tisztit, Weisz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztépület 1900 vv

MEGNYILT modern hölgyfodrászat. Készíttessen egy próba frizurát. Fehérvári szalon, Széchenyi u. 57. 67—549

GYERMEKKOCSI mindennemü javítását s festését olcsón és szakszerüen végzi Bagdi, — Miklós u. 53. 67—517

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT legmagasabb napi áron vesz. „Hangya" tollgyüjtő telep József kir. herceg 71. 66—305

DIÁK TELJES ELLÁTÁSRA

MÁSODIKOS gimnázista fiamhoz két hasonló fiút felveszek. Ugyanott külön szobába, fürdővel három diákot felveszek. Részben természetben fizetendő. „Jó otthon" jeligére. 12—514

ÉLELMISZER, ITAL (18)

ARANYPARMEN, Jonathán, Batul stb. almakapható termelőnél, mázsatételben is. Ungvár u 4. sz. (pavilonlaktanya mellett) 18—892 10. 24

OKTATÁS (56)

ZONGORA, némettanítást, iskolai korrepetálást jutányosan vállalok, Simonffy u. 11. 56—574

ZONGORÁZNI tanítok kezdőket, haladókat. Bizalommal jelentkezzen Teleki u. 10. felső csengő. 56—531

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, brilliánsat magas áron veszek. Ékszer javítás, Pollák aranyműves, Hatvan u. 2. szám 19—572 11. 29.

ARANYAT, ezüstöt, — brilliánsat, ékszert, napi árban veszek, Szelecsényi, Sas u. 2. szám. 19—495 11. 27

ARANYAT, ezüstnemüt ékszereket napi áron vesz Takács Sándorné, Piac utca 56. szám. 19—1872 11. 10

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát kitünő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28 624 5. 8.

ZONGORA, becsi remek hangú, kitünő fatüzeléses kályha eladó, Hadik utca 20. Egyetemi sporttelepnél. 28—vv

BÚTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZITMÉNYÜ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., udvarban. 9—645. 11. 29

HÁLÓ és konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan raktáron, Ujfalussynál, — Bethlen u. 56. 9—783 10. 22.

NINCSEN fényes kirakatunk, bútort olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban. Brilliné 9—1484 1. 8.

SZÉP bútort akar vásárolni? Számitását Lőcsei bútorüzletében megtalálja. Eötvös 66. 9—886 11. 30

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést, wert heimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek, Verő, Csapó u 10 szám. 9—737 11. 13.

FÉNYEZETT világos, keményfa félhálló eladó. Magoss György-tér 28. 9—584

MÁRVÁNY mosdó tükörrel eladó. Kút u 7. 9—523

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ (6)

FÜSZERÜZLET, régi, nagyforgalmú, dugaszolt italméréssel, árúval, berendezéssel, betegség miatt azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 6—1780

LAKÁST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS lakásrészt, albérletbe keresek ott esetleg zsidó önálló házvezetést elvállalnék, Szent Anna u. 2. kávéző. 52—399

JÓL FIZETŐ pár keres szerényebb egyszobás, s konyhás bútorozott lakást, esetleg csak konyha használattal. Cim: Kishegyesi út 13. 52—558

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

BUTOROZOTT szoba két férfinak, koszttal ki adó, Széchenyi u. 40 sz. emelet. 10—546

ELVESZETT (13)

ELVESZTETTEM zsírjegyeimet, pénteken délelőtt. Kérem a becsületes megtalálót tíz pengő jutalom ellenében Kandia u. 15. utcai pincébe leadni. 13—559

ÖTSZÁZ pengő jutalmat adok annak, aki a vasárnap elvesztett bélyegkönyvet a Mester u. 10. müszerészüzletbe leadja. 13—552

VEGYES (68)

TEHENEK tejhaszonért kedvező feltételekkel kiadók. Éden szálloda. 68—556

KÉT hízónak való sertést megvételre keresek. Kossuth u. 67. 68—583

CSEREÜZLET (11)

CSERÉLEK tengeriért, vagy eladok 43-as új boxcsizmát. Bezerédi 16. 11—424

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

FEKETE városi bunda, perzsa gallérral eladó. Cím a kiadóban. vv 69—415

ELADÓ használt férfi szürkeöltöny, szmoking öltöny s átmeneti kabát Varga u. 27. szabó. 69—548

KÁLYHA (46)

CSEREPKÁLYHA modern, kandalószerű alig használt, hibátlan, úri lakásba való, nagy szoba fűtésére alkalmas, 5×2.5×9 csempés, vegyes tüzelésü eladó. Domokos Lajos utca 6. sz. v. v. 46—100

CSERÉPKÁLYHA, szép nagyméretü, eladó. Hunyadi u. 21. 40—524

ÉPITKEZÉSI ANYAGOK (20

ELADÓ 3 darab nagy kettős ablak és 3 darab nagy kétszárnyas ajtó Megtekinthető minden délelőtt 11—2 óráig. — Kandia u. 8. 20—553

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

JÓÁLLAPOTBAN levő kétégős gázrezsót keresek megvételre. Cimet kérem a kiadóba leadni. 37—1458

PÁLINKA palackozásra alkalmas üvegeket 2 decitől 1 literig, bármily mennyiséget vesz likörgyár, Hatvan u. 55 37—532

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

SZÉP fikusz, filodendronok, név- és születésnapokra igen alkalmas ajándék, még kaphatók. Hatvan u. 24 36—1777

ELADÓ egy villany es gáz dauer-gép Kiss, Széchenyi u. 2. 36—468

KÉT kisebb hordó és csapok, ajtó tokkal, szekérrúd, olajoskorsók eladók. Kossuth u. 67. 36—582

GAZDASÁGI ESZKÖZ

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek alkatrészek állandóan raktáron. Arúsit, becserél, vásárol. vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19 24—1811 12. 4

BOROSHORDÓ, szőlőprés eladó. Ugyanott javítás készül. Nap utca 4. 4—302

BOROSHORDÓ ötven hektoliternyi, kijavítva s hitelesítve, együtt mustért is eladó. Megtekinthető délben, Kossuth u. 63. sz. 24—565

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE (38)

VESZEK belvárosban nagyobb érházat, megbizásból, Ügyvédi iroda, Piac u. 70. sz. 38—555

ELADÓ HÁZ (17)

SZÉP nagytelkü ház beköltözhető, 7000. Erdély u. 57. Repülőtér mellett. 17—401

ELADÓ HÁZHELY (16)

ELADÓ villatelek, Kassa úton, Balázs Andor, Rákosi Jenő u. 5. 16—580

ELADÓ ÁLLATOK 14

NYOLCHÓNAPOS üsző borjú 2 drb hasaskoca, angolkoca hét malaccal eladó, Erdély u. 7 rep.-tér mellett. 14—561

MÉHRAJOKAT, seprettet, vagy kasokban veszek, Szilágyi, vámospércsi romopónál. 14—1778

EGY 10 hónapos, egészséges, hízónak való van eladó, Görgényi u. 25. sz Téglavető 14—539

Szerkesztésért felelős: PALFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA főszerkesztő h. igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT. Műszaki vezető: SZIGETHY KÁROLY